

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ ΜΕΣΩ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΩΘΗΘΟΥΝ
ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ «DOSTA»

Αθήνα 2010

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΟ ΕΡΓΟ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
(ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ)
ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πρόταση αποτυπώνει σε αδρές γραμμές το πλαίσιο καθώς και την προτεινόμενη στρατηγική επικοινωνίας για την υλοποίηση ενός **πλήρους σχεδίου ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού και προβολής των προγραμμάτων και δράσεων** του Υπουργείου Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο της ένταξης των ΡΟΜΑ στην ελληνική κοινωνία και εκπαίδευση.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΟΙ ΡΟΜΑ ΣΗΜΕΡΑ

- ❑ Οι Ρομά αποτελούν τη **μεγαλύτερη μειονότητα στην Ευρώπη**, όπου ο πληθυσμός τους υπολογίζεται περίπου σε 10-12 εκατομμύρια άτομα.

- ❑ Σήμερα εκατομμύρια Ρομά αντιμετωπίζουν ακόμα **διακρίσεις, απόρριψη, αποκλεισμό και παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους**. Η πλειοψηφία του Τσιγγάνικου Πληθυσμού παραμένει **περιθωριοποιημένη και κοινωνικά αποκλεισμένη**:
  - στις συνθήκες εγκατάστασης - διαμονής – κατοικίας
  - στην πρόσβαση σε βασικά κοινωνικά δικαιώματα και αγαθά.

- ❑ Οι διακρίσεις κατά των Ρομά και τα προβλήματα που απορρέουν από αυτές αποτελούν, με διαβαθμίσεις ως προς την ένταση, **κοινό πρόβλημα σε όλες τις χώρες** που φιλοξενούν πληθυσμούς Ρομά.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

- ❑ Η συλλογική κοινωνική αντίληψη θεωρεί τους Ρομά **εκ φύσεως περιθωριακούς**, παραβατικούς, απαίδευτους και **απροσάρμοστους** στα πρότυπα ζωής που η πλειοψηφία της κοινωνίας επιλέγει.
- ❑ Τα **αρνητικά στερεότυπα**, όπως εκείνα του «κλέφτη», του «τεμπέλη», του «επαγγελματία ζητιάνου» κ.ά., **παραμένουν ισχυρά** για μεγάλο μέρος των ευρωπαϊκών πληθυσμών.
- ❑ Σύμφωνα με τη συνήθη αντίληψη, οι Ρομά βρίσκονται σε μια κατάσταση ανεμελιάς και διαρκούς κίνησης, ακολουθώντας έναν **περιθωριακό και νομαδικό τρόπο ζωής από επιλογή**.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ (συν.)

- ❑ Το θέμα των διακρίσεων καταδεικνύεται με εύγλωττο τρόπο από πρόσφατες έρευνες, όπως εκείνη των Αν.-Β. Ρήγα (Αν.Καθ. Κοινωνικής Κλινικής Ψυχολογίας) και Σ. Δαιμονάκου (Δρ. Κοινωνικής Ψυχολογίας) του Πανεπιστημίου Κρήτης, με τίτλο: **«Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις των Ελλήνων για τον εαυτό και τον άλλο (τον Τσιγγάνο)»**.
- ❑ Η έρευνα διεξήχθη στην Αθήνα και την Καρδίτσα και η επιλογή αυτή στηρίχτηκε στη συγκέντρωση αριθμητικά μεγάλου τσιγγάνικου πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Συμμετείχαν 200 άτομα από 19 έως 40 ετών, εκ των οποίων 100 διαμένουν μόνιμα στην Αθήνα και τα υπόλοιπα στην επαρχία.
- ❑ Περισσότεροι από τους μισούς (114) είναι απόφοιτοι ή φοιτήσαντες ανώτατων και ανώτερων σχολών.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ (συν...)

- ❑ Η **συμπεριφορά των Τσιγγάνων** απέναντί τους χαρακτηρίζεται: πονηρή (32%), αδιάφορη (26%), ύπουλη (14,5%), εχθρική (11,5%), καχύποπτη (11%), επιφυλακτική (10,5%), εκμεταλλευτική (9%), φιλική (8,5%), ενοχλητική (8,5%), συμφερολοντογική (5,5%).
- ❑ Ως προς την **εξωτερική εμφάνιση**, οι Τσιγγάνοι χαρακτηρίζονται ως βρόμικοι (49%), ξυπόλητοι (32%), ατημέλητοι (26%), πολύχρωμοι (20,5%), μελαμψοί (12%), παραδοσιακοί (8,5%), άπλυτοι (6,5%), με πολλά χρυσαφικά (5%), φτωχικοί (3,5%).
- ❑ **Τσιγγάνος**, λοιπόν, για τους Έλληνες, σημαίνει: περιπλανώμενος (23,5%), βρόμικος (21,5%), ελεύθερος (21,5%), γύφτος (15,5%), νομάς (14%), έμπορος (13,5%), άστεγος (12,5%), ζητιάνος (11,5%), αμόρφωτος (9%), σκηνίτης (10%).

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ (συν...)

- ❑ Αντίθετα, στην ερώτηση για το **τι σημαίνει Έλληνας**, οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν είχαν στην πλειονότητά τους θετική χροιά: πατριώτης (24,5%), φιλόξενος (24%), έξυπνος (15%), πολιτισμένος (15%), φιλότιμος (14,5%), χριστιανός (14,5%), με ιστορία (12,5%), περήφανος (12%), πονηρός (10%), θρησκευόμενος (5%).
- ❑ «Οι Τσιγγάνοι υποχρεώνονται να μάχονται σε δύο μέτωπα: Αυτό της **διατήρησης της πολιτισμικής τους ταυτότητας** κι αυτό της "**διάλυσης**", της εξάλειψης της ταυτότητας που τους έχει αποδοθεί από τον κόσμο των μη Τσιγγάνων».
- ❑ «Η σχέση αυτοχθόνων Ελλήνων και Τσιγγάνων, όπως διαφαίνεται από τα ερευνητικά δεδομένα, είναι **σχέση απόστασης** με ενδεχόμενη τάση εγγύτητας, **όχι όμως επιθυμία ισότιμης αντιμετώπισης και ενσωμάτωσης**». (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 26/09/2004)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Στην πραγματικότητα, η υποβαθμισμένη κατάσταση των Ρομά δεν αποτελεί προϊόν συνειδητής επιλογής, αλλά **στάση επιβίωσης** απέναντι σε ένα εχθρικό κοινωνικό πλαίσιο που διαρκώς **εντείνει τις συνθήκες ανισότητας**, περιθωριοποίησης, **αποκλεισμού** και απομόνωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

- ❑ Σήμερα, σε διεθνές αλλά και εθνικό επίπεδο, είναι επιτακτική η **ανάληψη οργανωμένων δράσεων και μέτρων** προς την κατεύθυνση της **ενσωμάτωσης και ένταξης** των Ρομά στον κοινωνικό ιστό.
- ❑ Στόχος κάθε τέτοιας προσπάθειας **δεν μπορεί να είναι η εξομοίωση** και η αφομοίωση των Ρομά, αλλά η αναζήτηση τρόπων που θα επιτρέψουν τη **διατήρηση της ιδιαίτερης πολιτισμικής τους ταυτότητας**.
- ❑ Προϋποθέσεις για κάθε επιτυχημένη προσπάθεια ένταξης είναι η **αλλαγή της συλλογικής στάσης απέναντι στους Ρομά** και η καλλιέργεια της **κατανόησης**, της ανοχής και της **αποδοχής της διαφορετικότητάς** τους.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Ο ακριβής αριθμός των Ρομά στην Ελλάδα **παραμένει άγνωστος:**

- ❑ Το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι εκτιμά ότι πρόκειται για 350.000 άτομα
- ❑ Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά (ΠΟΣΕΡ) ανεβάζει τον αριθμό σε 714.000
- ❑ Οι Τσιγγάνοι που ήρθαν στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, κυρίως από τις γειτονικές βαλκανικές χώρες, ξεπερνούν τους 100.000.

Σύμφωνα με τη χαρτογράφηση του τρόπου εγκατάστασης των τσιγγάνων στην Ελλάδα, που έγινε από τη Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (Γ.Γ.Λ.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας, είναι δύσκολο να καθοριστεί ο ακριβής αριθμός των τσιγγάνων που κατοικούν στη χώρα, αφού υπάρχουν άτομα που συνεχώς μετακινούνται και ορισμένα στοιχεία παρέχονται σε επίπεδο οικογένειας, δεδομένης της πατριαρχικής δομής της οικογένειας με πυραμιδοειδή μορφή.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ (συν...)

□ Σύμφωνα με έρευνες, στην Ελλάδα οι Ρομά είναι οργανωμένοι σε εννέα φυλές:

- 1) Μπατσόρια
- 2) Μαπαμανέ-Ρομά
- 3) Ρομά
- 4) Σουβαλιώτες
- 5) Τσιγγάνοι
- 6) Χωραχάγια (οι περισσότεροι μουσουλμάνοι)
- 7) Μεσκάρηδες (Αρκουδιάρηδες)
- 8) Δερμετζήδες
- 9) Χαντούρια

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ (συν...)

Οι Ρομά στην Ελλάδα διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

Μόνιμα εγκατεστημένοι σε σπίτια στον οικιστικό ιστό των πόλεων

Μόνιμα εγκατεστημένοι σε καταυλισμούς στις παρυφές των πόλεων, αλλά και σε περιοχές μακριά από πόλεις και δήμους, σε περιοχές που έχουν παραχωρηθεί από τους δήμους ή αγοραστεί από τους ίδιους

Ημιεγκατεστημένοι σε καταυλισμούς που έχουν κυρίως εποχιακό χαρακτήρα. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει αυτούς που μετακινούνται από περιοχή σε περιοχή και η εγκατάστασή τους συνδέεται με αγροτικές εργασίες (συγκομιδή ή καλλιέργεια) αλλά και εποχιακές εμπορικές δραστηριότητες που σχετίζονται με το ευκαιριακό λιανικό εμπόριο προϊόντων

Διερχόμενοι που συνεχώς μετακινούνται από περιοχή σε περιοχή σε όλη την επικράτεια της χώρας (Γ.Γ.Λ.Ε.).

ΔΕΙΚΤΕΣ «ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ»

Στη χώρα μας υπάρχουν περίπου 250 κοινότητες Ρομά.

Σε **αρκετούς καταυλισμούς «σκηνιτών»:**

- το 99% έχει προσβληθεί από τον ιό της ηπατίτιδας Α
- το 50% έχει εκτεθεί στον ιό της ηπατίτιδας Β
- το 90% είναι αναλφάβητοι
- το 40% είναι άνεργοι
- το 80% δεν έχουν καμία ασφαλιστική κάλυψη

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Οι περιοχές της Ελλάδας στις οποίες υπάρχει **συγκέντρωση μεγάλου πληθυσμού** είναι:

- Αθήνα (Αγ. Βαρβάρα, Λιόσια, Ζεφύρι, Ασπρόπυργος)
- Θεσσαλονίκη (Δενδροπόταμος, Ελευθέρια-Κορδελιό, Εύοσμος, Μενεμένη)
- Αγρίνιο
- Αλεξάνδρεια Ημαθίας
- Αμαλιάδα
- Γαστούνη
- Διδυμότειχο
- Εξαμίλια Κορινθίας
- Θήβα
- Κάτω Αχαΐα
- Μεσολόγγι
- Κρήτη (Νέα Αλικαρνασσός)
- Νέα Ιωνία Μαγνησίας
- Ξάνθη
- Ορχομενός
- Σέρρες
- Σοφάδες
- Φλώρινα
- Νυμφόπετρα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΓΛΩΣΣΑ

Η γλώσσα των Ρομά, η ρομανές (ή ρομανί), χαρακτηρίζεται από **έντονη ποικιλία**. Η ρομανές των Ρομά της Ελλάδας είναι ινδοευρωπαϊκή γλώσσα και παρουσιάζει αρκετά κοινά στοιχεία με τις άλλες ινδοευρωπαϊκές γλώσσες. Περιέχει στοιχεία των αρχικών γλωσσών των Ρομ (σανσκριτικά, χίντι, παντάμπι κ.ά), καθώς και πολλά στοιχεία από την περσική, την τουρκική, τη ρουμάνικη, την αρμενική, τη βουλγαρική και την ελληνική.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Οι περισσότεροι Ρομά στην Ελλάδα είναι Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Στη Θράκη, η πλειοψηφία είναι Μουσουλμάνοι.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- ❑ Η Ελλάδα έχει τις **περισσότερες καταδικές για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε βάρος Ρομά** από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ.
- ❑ Οι Ρομά είναι θύματα **ρατσιστικών διακρίσεων**, ενώ τα κοινωνικά προβλήματα που προκύπτουν από την προσπάθεια συμβίωσής τους με τους υπόλοιπους πολίτες οξύνονται.
- ❑ Σύμφωνα με καταγγελία του **Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι (9/2006)**, στην Ελλάδα «την τελευταία δεκαετία παρατηρείται η μεγαλύτερη παράνομη έξωση Ρομά».
- ❑ Παράλληλα βρίσκεται σε έξαρση η **εξύβριση των υπερασπιστών των δικαιωμάτων τους**, με την ανοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- ❑ Η σχολική φοίτηση των Ρομά είναι **εξαιρετικά ευάλωτη σε εξωτερικούς παράγοντες**, όπως η μετακίνηση, τα οικονομικά προβλήματα που οδηγούν στην παιδική εργασία, η απόσταση από το σχολείο, τα φαινόμενα ρατσισμού στα σχολεία, η έλλειψη κατάλληλης και μόνιμης στέγης κ.ά. Σημαντικό χαρακτηριστικό της εκπαίδευσής τους είναι η **μη κανονική φοίτηση** και η **κατά διαστήματα παρακολούθηση** των μαθημάτων.
- ❑ Οι ρατσιστικές πρακτικές σε βάρος των παιδιών Ρομά που παρακολουθούν μαθήματα είναι:
  - **Ανοιχτές απόπειρες αποκλεισμού**, με κινητοποίηση της κοινωνίας, των γονιών, των μαθητών και των δασκάλων
  - **Παθητικός αποκλεισμός** μέσα στην τάξη, με την περιθωριοποίησή τους
- ❑ Οι πρακτικές αυτές **νομιμοποιούνται** με τη χρήση στερεοτύπων, όπως της ιδέας πως οι Ρομά δεν φοιτούν στο σχολείο για να διαφυλάξουν την πολιτισμική τους ταυτότητα.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

- ❑ Οι Ρομά ζουν σε παράγκες, μέσα στα σκουπίδια, χωρίς νερό, τουαλέτες και φως, στο έλεος των καιρικών φαινομένων και των επιδημιών. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα:
  - οι μη Ρομά δημότες να θεωρούν την παρουσία των Τσιγγάνων **ντροπή και υποβάθμιση για την περιοχή τους**
  - οι δημοτικές αρχές να τους θεωρούν **επιβάρυνση** και, αντί να επιλύσουν το πρόβλημα, να προσπαθούν να απαλλαγούν απ' αυτούς με οποιονδήποτε –ακόμα και παράνομο- τρόπο.

- ❑ Το γεγονός πως οι Ρομά, στερούμενοι εναλλακτικής λύσης για στέγαση, καταπατούν δημοτικά ή και ιδιωτικά οικόπεδα για να στήσουν τις πρόχειρες εγκαταστάσεις τους, οδηγεί στην **όξυνση των αντιθέσεων** και τη **δαιώνιση του κοινωνικού προβλήματος**.

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

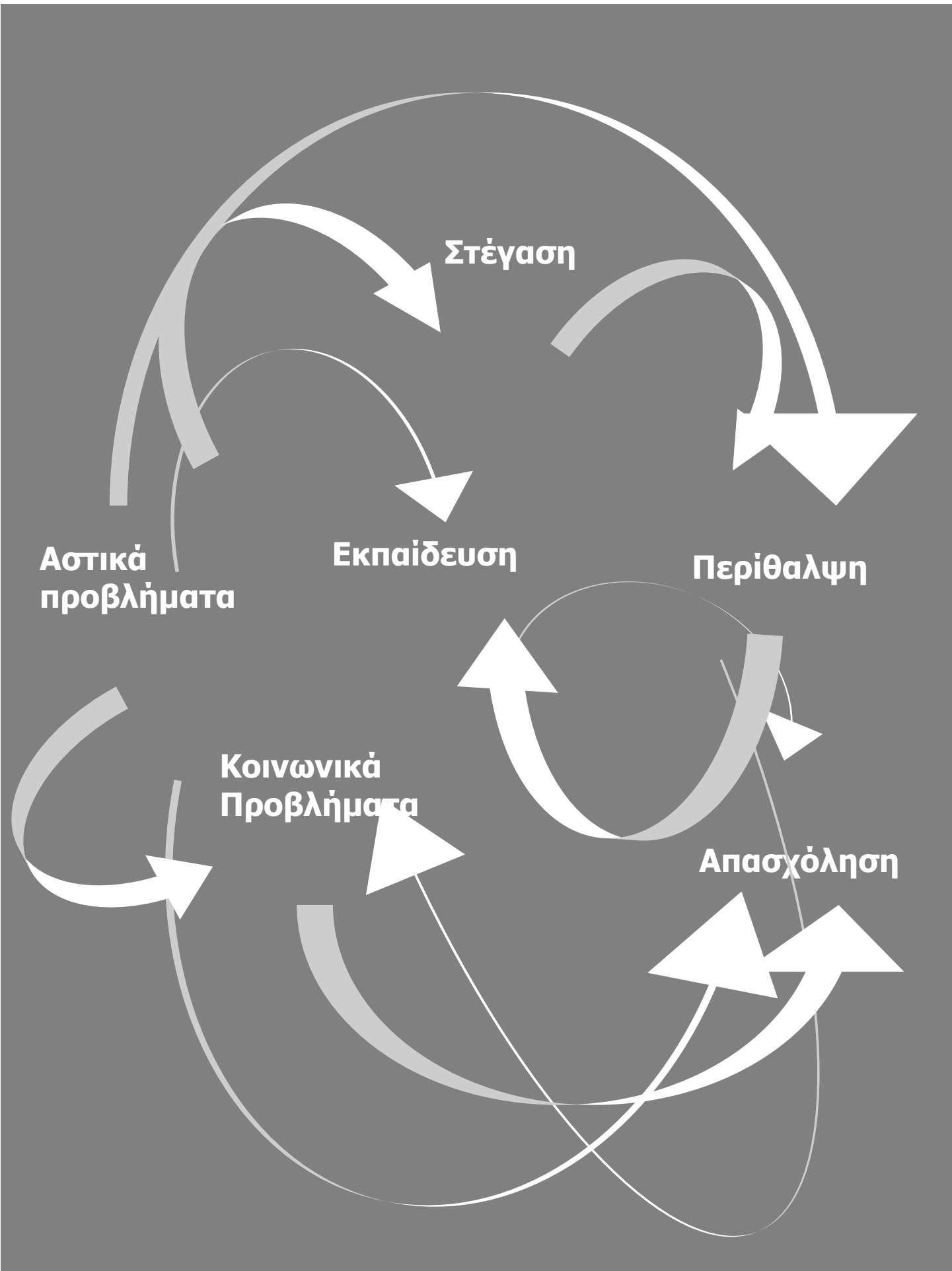
- ❑ Η κατάσταση της υγείας του πληθυσμού, ιδίως των σκηνιτών, είναι **επισφαλής**, λόγω των **κάκιστων συνθηκών διαβίωσης**.
- ❑ Το 77% των Τσιγγάνων είναι εντελώς **ανασφάλιστοι**. Η μόνη περίθαλψη που έχουν είναι εκείνη των απόρων. Μπορούν να καταφεύγουν στα δημόσια νοσοκομεία, όπου ωστόσο δεν είναι ευπρόσδεκτοι, ούτε αντιμετωπίζονται όπως οι υπόλοιποι ασθενείς.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

- ❑ Οι περισσότεροι Ρομά απασχολούνται σε δουλειές που **δεν είναι κατοχυρωμένες και ασφαλείς**, ούτε έχουν σταθερά εισοδήματα.
- ❑ Η ένταξη των Ρομά στην αγορά νόμιμης εργασίας **συνδέεται απολύτως με την εκπαίδευση**. Είναι χαρακτηριστικό ότι είναι λιγοστοί οι Ρομά που απασχολούνται σε επαγγέλματα επιστημονικά ή εν γένει υψηλής εξειδίκευσης, καθώς και στον τομέα των υπηρεσιών.
- ❑ Όσοι Ρομά απασχολούνται στον **αγροτικό τομέα** είναι σε δυσμενή κατάσταση, επειδή οι οικονομικοί μετανάστες εργάζονται με ακόμα μικρότερες αμοιβές και τους «παίρνουν τις δουλειές».
- ❑ Όσοι ασχολούνται με το υπαίθριο εμπόριο (λαϊκές) αντιμετωπίζουν **πρόβλημα νομιμότητας**, γιατί αγνοούν τις διαδικασίες απόκτησης άδειας και διπλώματος οδήγησης.
- ❑ Όσοι ασχολούνται με **παλιά αντικείμενα** κινδυνεύουν από μολύνσεις και αρρώστιες, καθώς είναι αναγκασμένοι να ψάχνουν στις χωματερές.

ΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- ❑ Οι περισσότεροι Ρομά **δεν έχουν δηλωθεί στο Ληξιαρχείο, δεν έχουν ταυτότητα** ή άλλο ανάλογο πιστοποιητικό. Το γεγονός αυτό πυροδοτεί ή ανατροφοδοτεί όλα τα υπόλοιπα προβλήματά τους, εμποδίζοντας την επίλυσή τους. Ένα αδήλωτο παιδί δεν μπορεί λ.χ. να εγγραφεί στο σχολείο, καθώς **ο αδήλωτος πολίτης δεν υπάρχει για το κράτος.**
- ❑ Οι δημοτικές αρχές **εκμεταλλεύονται το πρόβλημα αναλφαβητισμού και έλλειψης εξοικείωσης** των Ρομά με τη γραφειοκρατία και δεν προσπαθούν να διευκολύνουν τη διαδικασία νομιμοποίησής τους. Έτσι **απαλλάσσονται απ' αυτούς** ευκολότερα, αφού δεν είναι καν δημότες τους.

Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

- ❑ Η παρουσία των Ρομά σε οποιαδήποτε περιοχή θεωρείται **ένδειξη υποβάθμισης**.
- ❑ Οι τοπικές κοινωνίες είναι συνήθως **εχθρικές**, παρουσιάζουν δηλαδή εξαιρετικά μεγάλη απροθυμία να εντάξουν στους κόλπους τους Ρομά. Δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο να γίνονται οι Ρομά και τα παιδιά τους στόχοι βίαιων διώξεων και παρανόμων ενεργειών που θέτουν σε κίνδυνο τη σωματική τους ακεραιότητα. Η συνήθης πρακτική (= ένα εύκολο κοινωνικό άλλοθι) είναι να **κατηγορείται το σύνολο των Ρομά** για παραβατικές πράξεις που έχει διαπράξει μια μικρή μειονότητα.
- ❑ Το κακό κλίμα οξύνεται από τη στάση που κρατούν **οι δημοτικοί άρχοντες** εναντίον των Ρομά. Συχνά **εξαπολύουν ύβρεις** εναντίον τους, δεν διευκολύνουν τις νόμιμες συναλλαγές των Ρομά με τις υπηρεσίες τους και, σε γενικές γραμμές, τους κρατούν σε **συνθήκες εξαθλίωσης**, ώστε να τους αναγκάσουν να φύγουν από τα όρια του Δήμου τους.

ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

- ❑ Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990, οι παρεμβάσεις και πολιτικές υπέρ της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης και ένταξης των Τσιγγάνων στην ελληνική κοινωνία, παρόλη την κατά τεκμήριο θετική προδιάθεση των εμπνευστών τους, ήταν **αποσπασματικές** και **δεν εντάσσονταν σε μια εθνική στρατηγική** για το θέμα, με διάρκεια και συνοχή.
- ❑ Οι δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα που έχει υλοποιήσει το Ελληνικό Κράτος για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ελλήνων Ρομά και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού που υφίστανται είναι **λίγες και αποσπασματικές**.
- ❑ Ενδεικτικά, στο διάστημα 2000-2005 η Ελλάδα απορρόφησε 28,7 εκατ. ευρώ για σχετικές δράσεις – **ποσό ελάχιστο** σε σχέση με αυτό που θα μπορούσε να λάβει.

ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (συν.)

Στις δράσεις που πραγματοποιήθηκαν, περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Πρόγραμμα **βελτίωσης των συνθηκών ζωής** τους και προώθησης της ένταξής τους στην κοινωνία (1996).
- Υιοθέτηση του **Προγράμματος ROMEUROPE** για τους αυτοδιαχειριζόμενους οικισμούς Τσιγγάνων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση (1999).
- Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Τσιγγανοπαίδων** (Πανεπιστήμια Ιωαννίνων και Θεσσαλίας, 1998-2008).
- Δημιουργία **Προπαρασκευαστικού Τμήματος Τσιγγανοπαίδων** (από το σχολικό έτος 1998-99 και επίσημα από το 2002-03) (Διαπολιτισμικό & Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Ελευθερίου-Κορδελιού)

ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (συν.)

- ❑ **Χορήγηση δανείων** για αγορά πρώτης κατοικίας, αγορά οικοπέδου για την ανέγερση κατοικίας, αποπεράτωση υφιστάμενης κατοικίας και τέλος, ένταξη σε προγράμματα οικιστικής αποκατάστασης που υλοποιούν οι ΟΤΑ της χώρας στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων.
- ❑ Νέα **Εγκύκλιος** για την εγγραφή και σχολική παρακολούθηση των παιδιών Ρομά (24/08/2010).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι Ρομά ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας, κατατρεγμένοι, κυνηγημένοι, **στιγματισμένοι** πριν καλά-καλά γεννηθούν, με το σημάδι της "διαφοράς". Χωρίς δικαίωμα στην κατοικία, την εργασία, την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνική προστασία και τη δημόσια τάξη, συνεχίζουν να αποτελούν πληγή για κάθε «πολιτισμένη» ευρωπαϊκή χώρα.

Ο έντονος κοινωνικός αποκλεισμός:

- ❑ **επιβάλλεται** από την **κυρίαρχη κοινωνική ομάδα**, την ανεπαρκή νομοθεσία και την ανάρμοστη συμπεριφορά των δημόσιων λειτουργών, καθώς και από τα αρνητικά στερεότυπα που υπάρχουν.
- ❑ **αναπαράγεται** από τους **ίδιους τους Ρομά**, εξαιτίας της οικονομικής κατάστασης, του χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης, της έλλειψης εμπιστοσύνης στους μη Ρομά πολίτες και στις πρωτοβουλίες που λαμβάνει το κράτος προς όφελός τους.

ΡΟΜΑ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ

Οι **δράσεις** που έχει υλοποιήσει ως σήμερα το **Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων** μπορούμε να τις κατατάξουμε σε τρεις χρονικές περιόδους:

1. 1985-1995
2. 1996 – 2009
3. 2010 - σήμερα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

1985 – 1995

- Μέχρι το **1984** παρατηρείται πλήρης απραξία από το Υπουργείο Παιδείας.
- Από το **1985**, το Υπουργείο συγκροτεί, σε περιστασιακή βάση, ομάδες εργασίας που σκοπό έχουν «τη μελέτη των μαθητικών θεμάτων που σχετίζονται με τα παιδιά της προσχολικής και σχολικής ηλικίας που προέρχονται από ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες, όπως αυτή των Τσιγγάνων».
- Το **1987**, το Υ.Π.Ε.Π.Θ., με πρωτοβουλία του και σε συνεργασία με τη Γ.Γ.Λ.Ε., το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας εκπονεί μελέτη για την «αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών προβλημάτων των Τσιγγάνων».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

- Το **1987**, το Υ.Π.Ε.Π.Θ., με πρωτοβουλία του και σε συνεργασία με τη Γ.Γ.Λ.Ε., το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, εκπονεί μια μελέτη για την «αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών προβλημάτων των Τσιγγάνων».
- Για το διάστημα **1988-1991** δεν παρατηρείται κινητικότητα από το Υ.Π.Ε.Π.Θ. για το θέμα.
- Το **1992** όμως, προκειμένου να ανταποκριθεί στις δεσμεύσεις που προκύπτουν τόσο από το πρόγραμμα που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αρμόδια για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, όσο και από το Ψήφισμα των Υπουργών Παιδείας των Κρατών-Μελών της Ε.Ο.Κ. (22-5-89), ζητά για ακόμα μια φορά τη συνεργασία της Γ.Γ.Λ.Ε. (αριθμ.πρωτ. Γ1/260/585/ 29-5-92) για να ληφθεί η απαραίτητη μέριμνα για την εκπαίδευση των παιδιών των Τσιγγάνων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

- Το **1993** το Υ.Π.Ε.Π.Θ. με εγκύκλιο (αριθμ.πρωτ. Γ1/1126,17-9-93), προς όλους τους Προϊστάμενους Δ/νσεων και Γραφείων Α' /θμιας εκπαίδευσης με θέμα: «εκπαίδευση τσιγγανόπαιδων» παροτρύνει όλους τους διευθυντές και τους εκπαιδευτικούς των Δημοτικών Σχολείων να συνεργαστούν με τους αρμόδιους υπευθύνους της Ν.Ε.Λ.Ε., ώστε να αποδώσουν καρπούς τα προγράμματα που στοχεύουν στην ένταξη των τσιγγανόπαιδων στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Μέχρι το **1994** το Υ.Π.Ε.Π.Θ. συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πρόγραμμα που αναπτύσσεται από τη Γ.Γ.Λ.Ε., ενώ από το 1995 η Γ.Γ.Λ.Ε. συμμετέχει αυτόνομα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Από το **1995** το Υ.Π.Ε.Π.Θ. αρχίζει να δείχνει μια ουσιαστική ευαισθησία απέναντι στην εκπαίδευση μαθητών που προέρχονται από ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες, όπως είναι και αυτή των Τσιγγάνων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

1996 – 2009

- Επιχειρώντας, για πρώτη φορά σε όλη την Ελλάδα, την αναδιάταξη της σχέσης μεταξύ σχολείου και τσιγγάνικων οικογενειών, το Υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε τον Ιούνιο του **1996** το πρόγραμμα «Εκπαίδευση Τσιγγανόπαιδων», το οποίο υλοποιήθηκε από το 1997-2001 από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (ΕΠΕΑΕΚ Ι).
- Ακολούθησε το πρόγραμμα «Ένταξη Τσιγγανόπαιδων στο Σχολείο», το οποίο υλοποιήθηκε στο διάστημα **2002-2004** επίσης από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, με κύριο στόχο να διευρύνει την προσπάθεια που είχε καταβληθεί από το 1997 και να επεκτείνει τη δράση του σε 41 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

- Κατά τις σχολικές χρονιές **2004-2005** και **2005-2006**, το πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων δεν υλοποιήθηκε.
- Κατά τη χρονική περίοδο **2006–2008**, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ανέλαβε την υλοποίηση του προγράμματος «Ένταξη Τσιγγανόπαιδων στο Σχολείο». Το έργο στόχευε στην αρμονική ένταξη των μαθητών με τσιγγάνικη καταγωγή στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην αποδοχή των παιδιών αυτών από το εκπαιδευτικό προσωπικό και τους γονείς της πλειονότητας, στην ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών, στην ανάπτυξη, διεύρυνση και εφαρμογή εκπαιδευτικού υλικού, στην υποστήριξη των οικογενειών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες ώστε να είναι σε θέση να βοηθήσουν αποτελεσματικά τα παιδιά τους και, τέλος, στην ευαισθητοποίηση της διοικητικής μηχανής της εκπαίδευσης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

2010

- «Η σχολική φοίτηση των παιδιών Ρομά, παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί τα τελευταία χρόνια, χαρακτηρίζεται από απουσία ή περιορισμένη παρακολούθηση στην προσχολική εκπαίδευση, μικρό ποσοστό εγγραφής στο δημοτικό σχολείο, καθυστερημένη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία σε προχωρημένη ηλικία, πρόωρη .... διακοπή πριν την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και χαμηλή επίδοση σε σχέση με τον υπόλοιπο μαθητικό πληθυσμό.»

(Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, εγκύκλιος Φ 3/ 960/102679/Γ1/20-8-2010)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

- 14 χρόνια μετά, βρισκόμαστε περίπου εκεί όπου ξεκίνησαν τα προγράμματα για τους Ρομά, το 1996.
- Εκτιμήσεις του Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι (ΕΠΣΕ) δείχνουν ότι λιγότερα από τα μισά παιδιά Ρομά ηλικίας δημοτικού σχολείου γράφονται στα σχολεία το φθινόπωρο, ενώ μόλις ένα στα δέκα παραμένει στις τάξεις το Μάιο. Πολλές από αυτές τις τάξεις είναι μόνο για Ρομά λόγω ρατσιστικού διαχωρισμού που ισοδυναμεί με ουσιαστικό αποκλεισμό των Ρομά, αφού σε αυτές σπάνια γίνεται ουσιαστικό μάθημα. Αλλά και πάρα πολλά παιδιά που είναι σε κανονικές τάξεις κάθονται στο βάθος και παραμένουν λειτουργικά αγράμματα. Το ΕΠΣΕ έχει δείγμα γραφής από παιδί που έχει προαχθεί στην τετάρτη δημοτικού και μπορεί να γράψει το όνομα αλλά όχι το επώνυμό του.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

- Το Υπουργείο Παιδείας, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), συνεχίζει την προσπάθεια ώστε όλα τα παιδιά Ρομά να έχουν ίσες ευκαιρίες για επιτυχή εκπαίδευση, κοινωνική άνοδο και οικονομική προκοπή στο πλαίσιο των πράξεων:
  1. «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά στις Περιφέρειες Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Θεσσαλίας και Δυτικής Ελλάδας» (υλοποίηση: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
  2. «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Αττικής και Νοτίου Αιγαίου» (υλοποίηση: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
  3. «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά στις Περιφέρειες Πελοποννήσου, Κρήτης και Βορείου Αιγαίου» - (υλοποίηση: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
  4. «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης» (υλοποίηση: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΟΜΑ (συν.)

- Η χρονική διάρκεια των πράξεων περιλαμβάνει τα σχολικά έτη 2010-2011, 2011-2012 και 2012-2013, ενώ οριζόντιες δράσεις υποστήριξης της πράξης (αξιολόγηση, ενέργειες προβολής κ.ά.) μπορούν να ολοκληρωθούν έως την 31η Δεκεμβρίου 2013.
- Στόχος του Προγράμματος είναι η ενίσχυση της πρόσβασης των παιδιών Ρομά στην προσχολική αγωγή και στη συνέχεια η έγκαιρη εγγραφή τους στην Α΄ δημοτικού, η εξοικείωσή τους με το σχολείο και η παραμονή τους σε αυτό σε όλη τη διάρκεια τουλάχιστον της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- Ομάδα στόχου του Προγράμματος είναι τα παιδιά Ρομά που διαβιούν σε περίπου 80 Δήμους σε όλη τη χώρα στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Νηπιαγωγείο και Δημοτικό) και τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο και Λύκειο-ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ). Στο πλαίσιο της πράξης αναμένεται να ωφεληθούν άμεσα περίπου 235 σχολικές μονάδες.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Η σχολική φοίτηση των παιδιών Ρομά είναι ευάλωτη στους εξής παράγοντες:

- Στον τρόπο με τον οποίο αναγκάζονται να επιβιώνουν οι Ρομά:
  - Συχνές μετακινήσεις
  - Έλλειψη κατάλληλης και μόνιμης στέγης
  - Οικονομικά προβλήματα που οδηγούν στην παιδική εργασία
- Στην αντίσταση που προβάλλει η τοπική κοινωνία στην ενταξιακή διαδικασία των Ρομά στα σχολεία, μέσα από φαινόμενα ρατσισμού με κινητοποιήσεις κατοίκων, γονέων, παιδιών και δασκάλων
- Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση που δεν προσφέρει την απαιτούμενη βοήθεια για την ομαλή εκπαιδευτική ένταξη των μαθητών Ρομά
- Στην έλλειψη προσχολικής αγωγής που αποτελεί τη βάση για τη μετέπειτα εκπαίδευση

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

- Στο ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα
- Στην ανεπαρκή κρατική πολιτική απέναντι στις οικονομικά και κοινωνικά ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως οι Ρομά
- Στο γεγονός ότι οι γονείς Ρομά δεν μπορούν ούτε να παρακολουθούν, ούτε να βοηθήσουν στα μαθήματά τους, αλλά ούτε να διαπραγματευτούν με τους εκπροσώπους του εκπαιδευτικού συστήματος και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Στη μη εκπροσώπηση των Ρομά στο σύλλογο γονέων των σχολείων
- Στην έλλειψη εμπιστοσύνης των γονιών Ρομά απέναντι στο σχολείο

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

Τα παιδιά **Ρομά**, με βάση τις συνθήκες στέγασης και διαβίωσης, διακρίνονται σε **δύο κατηγορίες**, με σαφείς Εκπαιδευτικές διαφοροποιήσεις:

1. Από οικογένειες με **μόνιμη στέγη** (κατοικία), που συνήθως διαμένουν στον αστικό ιστό του τόπου κατοικίας τους. Τα παιδιά αυτά, έχοντας επιλύσει άλλα βασικά θέματα (κατοικία, συνθήκες υγιεινής, οικονομικό κλπ), ενσωματώνονται πιο ομαλά στο εκπαιδευτικό σύστημα.
2. Από οικογένειες **χωρίς μόνιμη στέγη**, που διαμένουν σε καταυλισμούς, συνήθως στις παρυφές των πόλεων. Η κατηγορία αυτή έχει πολύ έντονα προβλήματα τόσο αρχικής ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα όσο και παραμονής σε αυτό. Αντιμετωπίζουν συνθήκες στις εξωσχολικές ώρες που δεν επιτρέπουν την επαρκή μελέτη των μαθημάτων, αλλά ακόμα και την απρόσκοπτη προσέλευση στο σχολείο (π.χ. έλλειψη συγκοινωνιακών μέσων για τη μεταφορά τους στο σχολείο).

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

Οι **μαθητές Ρομά** διακρίνονται σε:

1. Μαθητές που **φοιτούν κανονικά και συστηματικά** χωρίς απουσίες
2. Μαθητές που **δεν παρακολουθούν συστηματικά** αλλά σποραδικά
3. Μαθητές που **δεν παρακολουθούν καθόλου**

- Το σχολείο είναι πολλές φορές αφιλόξενο
- Οι εκπαιδευτικοί που έχουν στις τάξεις τους Ρομά αλλάζουν συχνά
- Η σχέση των γονέων Ρομά με το εκπαιδευτικό σύστημα είναι «αδιάφορη»
- Υπάρχει έλλειψη προσχολικής αγωγής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

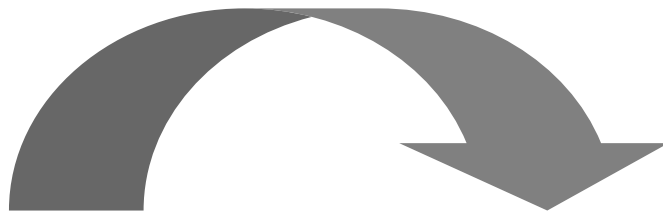
ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

Οι **γονείς Ρομά** διακρίνονται σε:

1. Γονείς που **έχουν πάει σχολείο** και έχουν σχέση με το εκπαιδευτικό σύστημα
2. Γονείς που **δεν έχουν πάει σχολείο** και δεν έχουν καμία σχέση με το εκπαιδευτικό σύστημα

- Καθορίζουν τη σχέση του παιδιού με το σχολείο
- Συμβάλλουν στην παραμονή του παιδιού στο σχολείο
- Επηρεάζουν τη σχολική σταδιοδρομία του παιδιού, ενθαρρύνοντας ή μη τις προσπάθειές του για μάθηση και προσαρμογή στη ζωή του σχολείου
- Συμμετέχουν ή όχι σε συλλογικά όργανα του σχολείου, βοηθώντας ή μη στην ομαλή ένταξη του παιδιού στο σχολείο και την αποδοχή του από το σχολικό περιβάλλον.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

- ❑ Εξετάζοντας τη σχέση των τσιγγάνων γονέων με το εκπαιδευτικό σύστημα, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει πρόβλημα για το οποίο δεν ευθύνεται μόνο το εκπαιδευτικό σύστημα. Πρόκειται για ένα **πολύπλοκο και πολυσύνθετο πρόβλημα**, στο οποίο συμβάλλουν παράγοντες με κοινωνικές και πολιτισμικές πολιτικές, καθώς και οικονομικές διαστάσεις.
- ❑ Οι τσιγγάνοι στην πλειοψηφία τους είναι **αναλφάβητοι**, δεδομένου ότι **η εκπαίδευση δεν είναι ενταγμένη στη ζωή τους** ούτε θεωρείται αυτονόητο και αναπόσπαστο μέρος της ζωής τους - χωρίς όμως να παραγνωρίζουν το γεγονός ότι η εκπαίδευση θα είχε θετικά αποτελέσματα γι'αυτούς και θα τους βοηθούσε στην οικονομική δραστηριότητα και στην κοινωνική καταξίωση.
- ❑ Από τους τσιγγάνους που έχουν πάει στο σχολείο, η συντριπτική πλειοψηφία **δεν έχει τελειώσει το δημοτικό** και ένα μικρό ποσοστό έχει παρακολουθήσει μερικές τάξεις του Γυμνασίου.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

- ❑ Η **ηλικιακή πυραμίδα** των μαθητών Ρομά είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ανάδειξη κινδύνων όπως η αποτυχία στα μαθήματα, η οποία, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, οδηγεί στην **εγκατάλειψη του σχολείου** και στη **σχολική διαρροή**.
- ❑ Η ηλικιακή πυραμίδα του δείγματος των μαθητών Ρομά παρουσιάζει την ακόλουθη κλιμάκωση:
  - Στην **Α' δημοτικού**, το **55%** των τσιγγάνων μαθητών είναι μεγαλύτερης ηλικίας από την αναμενόμενη ηλικία των μαθητών της τάξης αυτής (περίπου 6-7 ετών).
  - Στη **Β' Δημοτικού**, το **46 %** των τσιγγάνων μαθητών είναι μεγαλύτερης ηλικίας από την αναμενόμενη ηλικία των μαθητών της τάξης αυτής (περίπου 7-8 ετών).
  - Στη **Γ' Δημοτικού**, το **47 %** των τσιγγάνων μαθητών είναι μεγαλύτερης ηλικίας από την αναμενόμενη ηλικία των μαθητών της τάξης αυτής (περίπου 8-9 ετών).

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

- Στη **Δ' Δημοτικού**, το **41 %** των τσιγγάνων μαθητών είναι μεγαλύτερης ηλικίας από την αναμενόμενη ηλικία των μαθητών της τάξης αυτής (περίπου 9-10 ετών).
  - Στην **Ε' Δημοτικού**, το **29 %** των τσιγγάνων μαθητών είναι μεγαλύτερης ηλικίας από την αναμενόμενη ηλικία των μαθητών της τάξης αυτής (περίπου 10-11 ετών).
  - Στην **ΣΤ' Δημοτικού**, το **21 %** των τσιγγάνων μαθητών είναι μεγαλύτερης ηλικίας από την αναμενόμενη ηλικία των μαθητών της τάξης αυτής (περίπου 11-12 ετών).
- Τα στοιχεία αυτά υπογραμμίζουν με μεγάλη σαφήνεια τις **δυσκολίες** που έχουν οι τσιγγανόπαιδες **να ενταχθούν κανονικά** στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

- ❑ Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα που συνδέεται άμεσα με τα παραπάνω είναι η **σχολική διαρροή**.
- ❑ Πλήρη στοιχεία σχολικοποίησης των τσιγγανοπαίδων υπάρχουν μόνο για το σχολικό έτος 2006-07 των εγγεγραμμένων τόσο στην αρχή του έτους όσο και στο τέλος. Για το λόγο αυτό αναλύουμε μόνο τα στοιχεία του έτους 2006-07, κατά νομό τα οποία και παραθέτουμε στη συνέχεια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΑΡΞΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΛΗΞΗΣ	ΔΙΑΦΟΡΑ	%
Ν. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	284	113	171	60.2
Ν. ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	139	16	123	88.5
Ν. ΑΡΚΑΔΙΑΣ	79	22	57	72.2
Ν. ΑΡΤΗΣ	32	9	23	71.9
Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ	1642	255	1387	84.5
Ν. ΑΧΑΪΑΣ	437	94	343	78.5
Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	218	69	149	68.3
Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0	0	0	0.0
Ν. ΔΡΑΜΑΣ	94	12	82	87.2
Ν. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	10	5	5	50.0
Ν. ΕΒΡΟΥ	25	1	24	96.0
Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ	59	17	42	71.2
Ν. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	0	0	0	0.0
Ν. ΗΛΕΙΑΣ	439	154	285	64.9

N. ΗΜΑΘΙΑΣ	431	12	419	97.2
N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	87	36	51	58.6
N. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	6	6	0	0.0
N. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	948	134	814	85.9
N. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	64	2	62	96.9
N. ΚΑΒΑΛΑΣ	136	41	95	69.9
N. ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	622	108	514	82.6
N. ΚΑΣΤΟΡΙΑ	0	0	0	0.0
N. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	79	26	53	67.1
N. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	17	1	16	94.1
N. ΚΙΛΚΙΣ	0	0	0	0.0
N. ΚΟΖΑΝΗΣ	0	0	0	0.0
N. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	135	42	93	68.9
N. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	0	0	0	0.0
N. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	16	12	4	25.0
N. ΛΑΡΙΣΗΣ	609	129	480	78.8
N. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	0	0	0	0.0
N. ΛΕΣΒΟΥ	9	7	2	22.2
N. ΛΕΥΚΑΔΑΣ	0	0	0	0.0

N. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	175	57	118	67.4
N. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	72	39	33	45.8
N. ΞΑΝΘΗΣ	676	189	487	72.0
N. ΠΕΛΛΗΣ	0	0	0	0.0
N. ΠΙΕΡΙΑΣ	57	7	50	87.7
N. ΠΡΕΒΕΖΗΣ	29	15	14	48.3
N. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	3	0	3	100.0
N. ΡΟΔΟΠΗΣ	204	59	145	71.1
N. ΣΑΜΟΥ	0	0	0	0.0
N. ΣΕΡΡΩΝ	108	26	82	75.9
N. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	669	262	407	60.8
N. ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	48	18	30	62.5
N. ΦΛΩΡΙΝΗΣ	79	15	64	81.0
N. ΦΩΚΙΔΟΣ	17	2	15	88.2
N. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	0	0	0	0.0
N. ΧΑΝΙΩΝ	21	11	10	47.6
N. ΧΙΟΥ	10	0	10	100.0
ΣΥΝΟΛΑ	8785	2023	6762	77.0

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

- ❑ Η διαρροή κυμαίνεται από 0% σε μια περιοχή έως 100% σε κάποια άλλη. Το **μέσο ποσοστό διαρροής (77%)** είναι πολύ υψηλό, αποδεικνύοντας ότι τα μέτρα που έχουν ληφθεί ως τώρα **δεν είναι αποτελεσματικά**, αφού δεν έχουν καταφέρει να αντιστρέψουν την εικόνα.
- ❑ Το πρόβλημα της διαρροής αφορά κυρίως την **εκπαιδευτική διαδικασία**. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να λειτουργήσουν περισσότερο ευέλικτα στην τάξη, διαφοροποιώντας την εκπαιδευτική πράξη ώστε μαζί με τις «συνοδευτικές» ενέργειες αυτής της προσπάθειας (π.χ. παροχή κινήτρων στους μαθητές Ρομά, φαγητό το μεσημέρι, διευκόλυνση στην πρόσβαση και αποχώρηση από το σχολείο, σταθερότητα και κίνητρα στους εκπαιδευτικούς να παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα στο σχολείο κ.ά.) τα τσιγγανάκια να **«δένονται» με τον εκπαιδευτικό** τους σε μια σχέση εμπιστοσύνης και ασφάλειας.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (συν.)

- ❑ Το θέμα της **ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών** και των στελεχών της εκπαίδευσης, καθώς και η αλλαγή νοοτροπίας, συμπεριφοράς και στάσης απέναντι στους τσιγγάνους δεν μπορεί να γίνει ξαφνικά, σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- ❑ Θα πρέπει να δοθούν **κίνητρα στους εκπαιδευτικούς** (πχ. υψηλή μοριοδότηση, επίδομα, επαγγελματική εξέλιξη, κλπ) προκειμένου να παραμένουν στα σχολεία παρέμβασης για μεγάλο χρονικό διάστημα και έτσι να αξιοποιείται πλήρως η αποκτηθείσα γνώση και εμπειρία.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Στόχοι

- Ισότιμη πρόσβαση των Ρομά στην εκπαίδευση
- Άρση των στερεοτύπων σε τοπικό επίπεδο
- Αύξηση συμμετοχής παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση
- Αύξηση του ποσοστού των παιδιών Ρομά στην προσχολική αγωγή
- Ενίσχυση τακτικής φοίτησης/μείωση των ποσοστών διαρροής από το σχολείο, στη διάρκεια του σχολικού έτους
- Αξιοποίηση του ειδικού επιστημονικού δυναμικού σε εθνικό επίπεδο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η επικοινωνία αποτελεί το ισχυρότερο μέσο για την:

- Ενημέρωση** της κοινής γνώμης για τη θέση και τα προβλήματα των Ρομά
- Ευαισθητοποίηση** του κοινού για τις πραγματικές ανάγκες τους
- Αλλαγή** της εικόνας και της **αντίληψης** του κοινού ως προς τους Ρομά
- Προβολή των **δράσεων που έχουν δρομολογηθεί** προς την κατεύθυνση της ένταξής τους
- Προετοιμασία** του κοινού για αποδοχή των δράσεων και τη συμμετοχή σε αυτές.

ΜΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Η ΚΑΜΠΑΝΙΑ DOSTA

- ❑ Η καμπάνια DOSTA είναι μια φιλόδοξη **πανευρωπαϊκή εκστρατεία ενημέρωσης** του **Συμβουλίου της Ευρώπης** που στοχεύει να άρει τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα απέναντι στους Ρομά.
- ❑ Κεντρικό της σύνθημα είναι η λέξη "**Dosta**", η οποία στη γλώσσα των Ρομά σημαίνει «**Ως Εδώ**».
- ❑ Η εκστρατεία έχει υλοποιηθεί διαδοχικά σε 12 χώρες (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Σερβία, FYROM, Μολδαβία, Ουκρανία, Κροατία, Ιταλία, Λετονία, Ρουμανία, Σλοβενία).
- ❑ Κάθε μία από τις παραπάνω χώρες έχει ακολουθήσει διαφορετικές πολιτικές υπέρ των Ρομά, ωστόσο **το μήνυμα που η εκστρατεία επιδιώκει να περάσει είναι κοινό** για όλες τις ευρωπαϊκές χώρες:

Είμαστε όλοι διαφορετικοί, αλλά αυτό δεν μας ξεχωρίζει!

Η ΚΑΜΠΑΝΙΑ DOSTA ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- ❑ Η μεταφορά και προσαρμογή της καμπάνιας DOSTA στην Ελλάδα αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για την **ανάδειξη των θεμάτων** που απασχολούν τους Ρομά στη χώρα μας.
- ❑ Στο πλαίσιο της προβλεπόμενης συνεργασίας της χώρας μας με το Συμβούλιο της Ευρώπης, μπορούν να δημιουργηθούν οι αναγκαίες συνέργιες για την ενίσχυση των εθνικών επικοινωνιακών ενεργειών που αφορούν την αποδοχή και ένταξη των Ρομά.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΚΑΜΠΑΝΙΑ

Τα νέα προγράμματα που υλοποιεί το Υπουργείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης δημιουργούν την ανάγκη για μια οργανωμένη **καμπάνια ενημέρωσης** του γενικού πληθυσμού και **ευαισθητοποίησης** για το ζήτημα της ένταξης των Ρομά στη σχολική εκπαίδευση.

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- ❑ **Ενημέρωση** του κοινωνικού συνόλου για την κατάσταση και τα προβλήματα των Ρομά
- ❑ **Ευαισθητοποίηση** για τη θέση, τις ανάγκες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ρομά ως νόμιμων Ελλήνων πολιτών
- ❑ **Συμβολή** στην ανατροπή των στερεοτύπων και προκαταλήψεων σχετικά με τους Ρομά
- ❑ **Συμβολή** στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ Ρομά και κοινωνικού συνόλου
- ❑ **Δημιουργία** πλαισίου για την υποδοχή των μέτρων και δράσεων για τους Ρομά
- ❑ **Ενημέρωση** για τα προγράμματα που υλοποιεί το Υπουργείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης για την ένταξη των Ρομά στην εκπαίδευση

ΚΟΙΝΟ-ΣΤΟΧΟΣ

Η επιτυχία της επικοινωνιακής εκστρατείας προϋποθέτει την παράλληλη στόχευση σε δύο βασικά κοινά:

- Τους **Μη Ρομά**, ήτοι τον βασικό πληθυσμό της χώρας
- Τους ίδιους τους **Ρομά**

Κάθε κατηγορία κοινού θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως **χωριστό σύνολο**, με ξεχωριστές αντιλήψεις, προκαταλήψεις, ανάγκες ενημέρωσης και πρόσβαση σε μέσα επικοινωνίας.

ΚΟΙΝΟ-ΣΤΟΧΟΣ Ι

ΜΗ ΡΟΜΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟ

Πολίτες 18+

Συμβάλλουν στον κοινωνικό αποκλεισμό των Ρομά, με ενεργητικό ή παθητικό τρόπο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΟΙΝΟ-ΣΤΟΧΟΣ Ι (συν.)

ΜΗ ΡΟΜΑ - ΕΙΔΙΚΑ ΚΟΙΝΑ

**Κάτοικοι
Ευαίσθητων
περιοχών**

Εμποδίζουν την ομαλή κοινωνική ένταξη των Ρομά

**Γονείς-κάτοικοι
Ευαίσθητων
περιοχών**

Συμβάλλουν στον αποκλεισμό των παιδιών Ρομά από τα σχολεία, μέσα από παράνομες κινητοποιήσεις

**Σύλλογοι γονέων &
κηδεμόνων**

Αποτελούν εστίες αντίστασης στην ένταξη των παιδιών Ρομά στα σχολεία

**Μαθητές ευαίσθητων
περιοχών**

Συμβάλλουν στον παθητικό αποκλεισμό των τσιγγανοπαίδων στην τάξη, με την περιθωριοποίησή τους

**ΟΤΑ/
Λειτουργοί Τ.Α.**

Διαιωνίζουν τα προβλήματα των Ρομά, με τη μη αποδοχή τους στους χώρους ευθύνης τους

**Οικονομικοί
Μετανάστες**

Λειτουργούν ανταγωνιστικά ως προς την αναζήτηση εργασίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΟΙΝΟ-ΣΤΟΧΟΣ Ι (συν.)

ΜΗ ΡΟΜΑ

Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Επηρεάζουν σημαντικά την ανταπόκριση των παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση

Δημόσιοι Φορείς

Επηρεάζουν την πρόσβαση των Ρομά στα κοινωνικά αγαθά

Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί

Συμβάλλουν στην προάσπιση των δικαιωμάτων των Ρομά

ΜΜΕ

Αναπαράγουν ή/και δεν αμφισβητούν τα στερεότυπα για τους Ρομά

Διαμορφωτές κοινής γνώμης

Αδιαφορούν για το θέμα/ αναπαράγουν στερεότυπα

ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΜΗ ΡΟΜΑ

Τι θέλουμε να πληροφορηθούν:

- Την ύπαρξη των Ρομά ως **πολιτών με δικαιώματα**
- Την ένταση του **κοινωνικού αποκλεισμού** που αντιμετωπίζουν και τις συνέπειές της
- Τη **διαφορετικότητα** των Ρομά
- Την ύπαρξη **ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων** για αυτούς
- Την ανάγκη ένταξης/συμμετοχής **μεγαλύτερου αριθμού Ρομά στην εκπαίδευση**
- Την ανάγκη **στήριξης από μέρους τους των Ρομά στην εκπαιδευτική διαδικασία**

ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΜΗ ΡΟΜΑ (συν.)

Πώς θέλουμε να αισθανθούν και να αντιδράσουν:

- Ευαισθητοποίηση** - να ευαισθητοποιηθούν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ρομά
- Συμμετοχή/Κινητοποίηση** - να γίνουν μέρος της λύσης, αντί να παραμένουν μέρος του προβλήματος
- Αλλαγή** – να αμφισβητήσουν τα αρνητικά στερεότυπα για τους Ρομά
- Ανοχή-Στήριξη πρωτοβουλιών** – να στηρίξουν τους Ρομά και τις ανάγκες τους, στο χώρο της εκπαίδευσης

ΚΟΙΝΟ-ΣΤΟΧΟΣ ΙΙ

ΡΟΜΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟ
Πληθυσμός 18+

Δεν διεκδικούν τα δικαιώματά τους, επιλέγοντας να παραμείνουν στο περιθώριο

ΕΙΔΙΚΑ ΚΟΙΝΑ
Γονείς

Μένουν παθητικοί στον αποκλεισμό των παιδιών τους από τα σχολεία, δεικνύοντας το πρόβλημα

Σωματεία

Συμβάλλουν στην ενημέρωση των Ρομά για τη νομοθεσία περί προστασίας των δικαιωμάτων τους

Εξέχοντες Ρομά

Συμβάλλουν στην κατάργηση των αρνητικών στερεοτύπων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΡΟΜΑ

Τι θέλουμε να πληροφορηθούν:

- Τα **δικαιώματά** τους στα κοινωνικά αγαθά
- Τα δικαιώματά τους στην **εκπαίδευση**
- Τα **μέτρα** που λαμβάνει η Πολιτεία υπέρ τους
- Τις καλές πρακτικές από το εξωτερικό

ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΡΟΜΑ (συν.)

Πώς θέλουμε να αισθανθούν και να αντιδράσουν:

- Να **περιορίσουν την καχυποψία** και τις επιφυλάξεις τους
- Να **αγκαλιάσουν τα νέα προγράμματα**
- Να **συμμετάσχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία**

ΥΦΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Απλό

Άμεσο, προσιτό, ρεαλιστικό, φιλικό

Σαφές

Με εύληπτα μηνύματα που αγγίζουν το «κοινό», μιλώντας στη δική του γλώσσα και απαντώντας στις δικές του ανάγκες

Αποτελεσματικό και χρηστικό

Με δυνατότητα να μεταδίδει τις πληροφορίες που θέλουμε, να προκαλεί την ευαισθητοποίηση και ανταπόκριση του κοινού, να κινητοποιεί, να ενημερώνει και να είναι εκπαιδευτικό, χωρίς μεγαλοστομίες και «προπαγανδιστική» γλώσσα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΥΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (POSITIONING)

Οι Ρομά είναι μια διακριτή ομάδα του ελληνικού και ευρωπαϊκού πληθυσμού, με ιστορία, δυναμισμό και πολλές δυνατότητες.

Ως Έλληνες πολίτες, έχουν δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις – όπως όλοι μας.

Ζουν δίπλα μας, αλλά δεν ζουν σαν κι εμάς - γι' αυτό παραμένουν άγνωστοι.

Μπορούμε να ζήσουμε μαζί τους, αν τους γνωρίσουμε, τους αποδεχτούμε και τους σεβαστούμε.

Η εκπαίδευση είναι ένας τρόπος να κατανοήσουμε ο ένας τον άλλο – γι' αυτό μπορούμε να τους βοηθήσουμε να συμμετάσχουν σε όλα τα στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μέσω των προσφερόμενων προγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης.

ΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Το προτεινόμενο Επικοινωνιακό Σχέδιο Δράσης οφείλει να εξασφαλίσει:

- Ολοκληρωμένη κάλυψη των αναγκών προβολής και επικοινωνίας του έργου του Υπουργείου, τόσο **στις περιοχές** που κατοικούνται από πολίτες Ρομά, όσο και στην **υπόλοιπη Ελλάδα**.
- Έμφαση** σε επιλέξιμες ενέργειες που προσδίδουν στη σχέση Ενημερωτικής Καμπάνιας – Κοινού χρηστική & αποδοτική πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και διάθεση κινητοποίησης - όχι απλά «διαφημιστικό» περιεχόμενο.
- Αντιστοίχιση** των δράσεων προσέγγισης με τα επιλέξιμα Κοινά - Στόχους, ώστε να δημιουργούνται προϋποθέσεις αποτελεσματικής επικοινωνίας.

ΒΑΣΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- ❑ Δημιουργία ισχυρού και εκτεταμένου **Δικτύου Πολλαπλασιαστών** της Επιλεγμένης Πληροφόρησης.
- ❑ **Οργανωμένη ενημέρωση** και δημοσιότητα των **διαμορφωτών γνώμης**, ώστε να γίνουν οι ίδιοι ενεργοί και αποτελεσματικοί «κήρυκες» των μηνυμάτων μας.
- ❑ **Δημιουργική και εναλλακτική αξιοποίηση** των Τοπικών και ειδικά επιλεγμένων Εθνικών Μέσων Επικοινωνίας, για την παροχή επικοινωνίας ροής.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΕΥΡΟΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ

Το Επικοινωνιακό Σχέδιο Δράσης θα επικεντρωθεί τόσο σε **εθνικό**, όσο και σε **τοπικό** επίπεδο, έτσι ώστε να οδηγήσει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της προβολής της εκστρατείας.

Πέρα από τις δράσεις που θα υλοποιηθούν σε εθνικό επίπεδο, προτείνεται η πραγματοποίηση **πilotικών προγραμμάτων εκπαιδευτικού χαρακτήρα** σε περιοχές με διαφορετικές συνθήκες διαβίωσης και εκπαίδευσης.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

1. Αθήνα – Άνω Λιόσια

Στα Άνω Λιόσια, οι 3.000 Τσιγγάνοι ζουν σε έναν άθλιο καταυλισμό-σκουπιδότοπο, αντιμετωπίζοντας οξύτατο **πρόβλημα επιβίωσης.**

2. Ασπρόπυργος

Εδώ και μια εικοσαετία, παιδιά, γυναίκες και άντρες Ρομά ζουν κυνηγημένοι από τη μια περιοχή του Ασπροπύργου στην άλλη. Η πρόσφατη κατεδάφιση των καταυλισμών τον Αύγουστο 2010 είχε ως αποτέλεσμα οι 1800 Ρομά να ζουν χωρίς στέγη, χωρίς νερό, απειλούμενοι από ζώφια και έντομα, ασθένειες και επιδημίες.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ (συν.)

3. Δενδροπόταμος, Θεσσαλονίκη

Σήμερα διαμένουν στο Δενδροπόταμο περίπου 3000 κάτοικοι, από τους οποίους οι 2500 είναι Ρομά. Προβλήματα όπως η ανεργία κι η ανέχεια, η έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών απασχολούν τους κατοίκους, κάνοντας ζωτική την ανάγκη για περισσότερες κι ουσιαστικές δράσεις κοινωνικής πρόνοιας κι εκπαίδευσης.

4. Εργοχώρι, Βέροια

Στο Εργοχώρι Βέροιας, οι Ρομά ζουν σε άθλιες συνθήκες. Δεν είναι λίγες οι φορές που οι κάτοικοι του Εργοχωρίου έχουν αντιδράσει για την παρουσία του καταυλισμού στην περιοχή τους. Μάλιστα, το 2007 κοινοποίησαν ψήφισμα που το υπέγραψαν 204 άτομα, ζητώντας να δοθεί λύση στο θέμα.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ (συν.)

5. Λαμία

Οι τσιγγάνοι της Λαμίας ζουν κάτω από τριτοκοσμικές συνθήκες διαβίωσης: σε μια παραγκούπολη μέσα στον Ξεριά. Τα οικήματά τους είναι αυτοσχέδιες παράγκες από ξύλα, με έτοιμα παράθυρα και έτοιμες πόρτες που μάζεψαν από διάφορες γκρεμισμένες κατοικίες. Πάνω από τις παράγκες έχουν ρίξει νάιλον και τις έχουν μετατρέψει σε θερμοκήπιο.

ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Διάρκεια

Η καμπάνια θα διαρκέσει 2 χρόνια. Οι προτεινόμενες ενέργειες δημοσιότητας και πληροφόρησης ακολουθούν χρονικά δύο (2) επικοινωνιακές φάσεις.

- 1η Φάση:** Προετοιμασία/ κορμός εκστρατείας
- Δημιουργία επικοινωνιακού υλικού
  - Προσέλκυση κοινών - στόχων για συμμετοχή στα πιλοτικά προγράμματα και τα προγράμματα εθελοντισμού
  - Ενέργειες below-the-line

- 2η Φάση:**
- Υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων ενημέρωσης στις επιλεγμένες περιοχές
  - Παρουσίαση αποτελεσμάτων και τροποποίηση με βάση τα αποτελέσματα
  - Υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων στην υπόλοιπη Ελλάδα
  - Απολογισμός/Παρουσίαση αποτελεσμάτων
  - Προβολή της επωφελούς συνεργασίας με τα κοινά – στόχους για την κοινωνική ένταξη των Ρομά.

ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ (συν.)

1^η φάση

Διάρκεια:

9 μήνες

**Επικοινωνιακός
Στόχος:**

Ενημέρωση των κοινών-στόχων για
την καμπάνια σε εθνικό επίπεδο

Κοινό-Στόχος:

- Ευρύ κοινό
- Ειδικά κοινά για την προσέλκυση
εθελοντών
- Δημιουργία «ταυτότητας
εκστρατείας

Μέσα Προβολής:

- Δημιουργία έντυπου και
ηλεκτρονικού υλικού προβολής
- Ενέργειες Above-The-Line
- Ενέργειες Below-The-Line

Προϋπολογισμός:

80.000 €

ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ (συν...)

2^η Φάση

Διάρκεια:

- 15 μήνες (10+5)

Υποφάση Α', 10 μήνες:

- Υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος στις επιλεγμένες περιοχές

Υποφάση Β', 5 μήνες:

- Υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος στην υπόλοιπη Ελλάδα

Επικοινωνιακός

Στόχος:

- Σύνταξη απολογιστικής έκθεσης ολοκλήρωσης έργου

Κοινό - Στόχος:

- Σχεδιασμός και υλοποίηση πιλοτικών ενεργειών

- Ειδικά κοινά

Επιλεγμένα

Μέσα Προβολής:

- Ενέργειες Below-the-Line

- Social Media

Προϋπολογισμός:

60.000 €

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**1^Η ΦΑΣΗ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ**

ΟΝΟΜΑΣΙΑ – ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ

- ❑ Το **όνομα**, σε συνδυασμό με τον **λογότυπο**, θα αποτελέσουν την πρώτη επαφή των κοινών – στόχων με την καμπάνια. Ένα εύστοχο όνομα μαζί με έναν καλοσχεδιασμένο λογότυπο θα προβάλλουν την ταυτότητά της που θα εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλο το επικοινωνιακό υλικό και θα:
  - Αναγνωρίζεται εύκολα από το κοινό-στόχος
  - Προσδίδει κύρος
  - Αποτελεί ένα εργαλείο δημοσίων σχέσεων για ενιαία και αποτελεσματική επικοινωνία.

- ❑ Το όνομα της καμπάνιας θα πρέπει να αναγνωρίζεται προφορικά από τα κοινά-στόχους, ως εκ τούτου θα πρέπει:
  - Να προφέρεται σωστά και με ευκολία
  - Να είναι ευανάγνωστο
  - Να είναι αλησμόνητο

ΣΛΟΓΚΑΝ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ

Το slogan της καμπάνιας θα αποτυπώνει με συντομία και ευστοχία την ουσία της φιλοσοφίας της – ως εκ τούτου αποτελεί αναγκαίο εργαλείο επικοινωνίας και συνιστά μία από τις πρώτες ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Στο πλαίσιο της έναρξης της καμπάνιας είναι αναγκαία η δημιουργία μιας **ενιαίας εικαστικής ταυτότητας** που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της. Η εν λόγω κατηγορία περιλαμβάνει:

- Επιστολόχαρτο (A + B όψη)
- Φάκελο Αλληλογραφίας
- Φάκελο A4
- Folder

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ

Δημιουργία Έντυπου Υλικού

Το έντυπο υλικό αποτελεί καίριο επικοινωνιακό εργαλείο για την παρουσίαση της καμπάνιας στα κοινά - στόχους. Μπορεί να:

- διανεμηθεί σε εκδηλώσεις
- αποσταλεί σε παράγοντες που, με το διαμεσολαβητικό τους ρόλο, επηρεάζουν θετικά το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Οι στόχοι που θα επιτευχθούν μέσω της παραγωγής έντυπου υλικού είναι η **προβολή της καμπάνιας**, η **διαμόρφωση μιας θετικής εικόνας** για την προσπάθεια αυτή, καθώς και η **προσέγγιση** των κοινών – στόχων με πιο προσωπικό τρόπο.

Προκειμένου να δημιουργηθούν συνέργιες, να μειωθεί το κόστος της επικοινωνίας και να μεγιστοποιηθούν οι δυνατότητες αξιοποίησης του επικοινωνιακού υλικού, το περιεχόμενο των εντύπων μπορεί, επίσης, **να χρησιμοποιηθεί σε CD – ROM**, καθώς και να ενταχθεί στη σχετική **ιστοσελίδα** του προγράμματος.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ (συν.)

Γενικό Έντυπο

Το γενικό έντυπο της καμπάνιας θα προβάλλει τις βασικές αρχές της καμπάνιας στο ευρύ κοινό, ενώ παράλληλα θα παρουσιάσει τις συνθήκες διαβίωσης και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των Ρομά στην Ελλάδα, με στόχο την ευαισθητοποίηση των κοινών - στόχων.

□ Τεχνικές Προδιαγραφές

Είδος:	Γενικό Έντυπο
Διαστάσεις:	A4
Σελίδες:	8σέλιδο
Εκτύπωση:	Τετράχρωμη
Χαρτί:	Velvet 170 gr
Βιβλιοδεσία:	Καρφίτσα
Τιράζ:	20.000

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ (συν.)

Θεματικά Έντυπα

Παράλληλα με το γενικό έντυπο προτείνεται η δημιουργία 3 θεματικών εντύπων που θα αφορούν την **εκπαίδευση σε όλα τα στάδια** και θα απευθύνονται σε **ειδικά κοινά** (εκπαιδευτικούς, μαθητές μη Ρομά, γονείς μη Ρομά). Τα έντυπα θα έχουν διαφορετικό στυλ (lay out), χωρίς ωστόσο να χάσουν το χαρακτήρα της ομοιογένειας.

□ Τεχνικές Προδιαγραφές

Είδος:	Θεματικό Έντυπο
Διαστάσεις:	16 x 22
Σελίδες:	4σέλιδο
Εκτύπωση:	Τετράχρωμη
Χαρτί:	Velvet 170 gr
Βιβλιοδεσία:	Πίκμανση
Τιράζ:	3 x 10.000

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ

Αφίσα

Η αφίσα έχει ως στόχο τη διάχυση της πληροφόρησης και την ευαισθητοποίηση των κοινών-στόχων. Η αφίσα θα αναρτηθεί σε χώρους από τους οποίους διέρχεται σε σταθερή βάση το κοινό-στόχος (π.χ. Υπηρεσίες ΤΑ, σχολεία, νοσοκομεία), ενώ θα δοθεί και ως αναμνηστικό στο πλαίσιο εκδηλώσεων.

Προκειμένου να αξιοποιηθεί στο μέγιστο το υλικό επικοινωνίας και να μειωθεί το κόστος των παραγωγών, οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να «κατεβάσουν» την αφίσα και από την ιστοσελίδα.

❑ Τεχνικές Προδιαγραφές

Διαστάσεις:	35 x 50
Εκτύπωση:	Τετράχρωμη
Χαρτί:	Velvet 200 gr
Τιράζ:	2.000

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ (συν.)

Banner

Τα Banner θα χρησιμοποιηθούν για τη διακόσμηση των χώρων που θα φιλοξενήσουν τις εκδηλώσεις και θα προβάλλουν με εύληπτο τρόπο το σύνολο της καμπάνιας.

□ Τεχνικές Προδιαγραφές

Διαστάσεις:	1 x 3
Εκτύπωση:	Τετράχρωμη
Υλικό:	Μουσαμάς
Τιράζ:	3

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ (συν.)

Τηλεοπτικό spot

Η τηλεόραση, ως το πιο ισχυρό επικοινωνιακό μέσο, θα αναδεικνύει με τη δύναμη της εικόνας το κεντρικό μήνυμα της καμπάνιας «όλοι είμαστε ίδιοι – όλοι χρειαζόμαστε εκπαίδευση». Η επιρροή που ασκεί η τηλεοπτική εικόνα, τόσο στη διαμόρφωση αντιλήψεων όσο και στη δημιουργία καταναλωτικών προτύπων και συνηθειών, είναι εγνωσμένη.

Το spot θα είναι λιτό, με χαρακτηριστικές εικόνες από την καθημερινή ζωή των Ρομά που θα προσελκύσουν το ενδιαφερόμενο κοινό. Με ένα σύντομο αλλά δυνατό κείμενο που θα προβάλλει την καμπάνια και θα επικεντρώνεται στον τομέα της εκπαίδευσης.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ (συν.)

□ Τεχνικές προδιαγραφές

Είδος παραγωγής: Τηλεοπτικό spot

Διάρκεια: 20"- 40"

Format: Επαγγελματικό

Περιεχόμενο: Συνοπτική παρουσίαση μηνύματος
καμπάνιας

Μουσική: Επιλέξιμη

Σηηκάζ: Ναι

Τίτλοι Εικόνων: Logo - Slogan

Προορισμός: Ελληνική Τηλεόραση
Εκδηλώσεις -Εκθέσεις-Δημόσιες Σχέσεις

Παραδοτέα: Ένθεση στην ιστοσελίδα της καμπάνιας
Το υλικό θα διανέμεται στους σταθμούς
με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές που
απαιτούνται κάθε φορά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ (συν.)

Ραδιοφωνικό μήνυμα

Το ραδιόφωνο, ως πιο «ζωντανό» και διαδραστικό μέσο, μπορεί να ευαισθητοποιήσει το ευρύ κοινό μέσα από το ραδιοφωνικό σποτ: **όλοι ανεξαρτήτως καταγωγής έχουμε δικαίωμα στην εκπαίδευση.**

Τεχνικές Προδιαγραφές

Είδος παραγωγής: Ραδιοφωνικό spot

Διάρκεια: 20"-40"

Περιεχόμενο: Συνοπτική παρουσίαση highlights της καμπάνιας

Μουσική: Επιλέξιμη

Σηκάζ: Ναι

Προορισμός: Ελληνικοί Ραδιοφωνικοί Σταθμοί
Εκδηλώσεις -Εκθέσεις-Δημόσιες Σχέσεις

Παραδοτέα: Ένθεση στην ιστοσελίδα της καμπάνιας
Το υλικό θα διανέμεται στους σταθμούς με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται κάθε φορά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ (συν.)

Καταχώρηση

Οι εφημερίδες και τα περιοδικά μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της καμπάνιας, με την τοποθέτηση καταχωρήσεων στο σώμα τους.

Τεχνικές προδιαγραφές

- Είδος:** Μακέτα διαφημιστικής καταχώρισης
- Διαστάσεις:** Ολοσέλιδη (προσαρμογή σε διαστάσεις)
- Χρώματα:** 4
- Περιεχόμενο:** Δημιουργικό Γενικής Εικόνας Καμπάνιας
Logo + Slogan + Στοιχεία Επικοινωνίας
- Φωτογραφίες:** Φωτογραφικό υλικό από την καθημερινή ζωή των Ρομά
- Προορισμός:** Καταχώρηση σε Ελληνικά Έντυπα
Ένθεση στην ιστοσελίδα

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ – ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Αρθρογραφία - Συνεντεύξεις

- ❑ Στην πρώτη φάση, το πρόγραμμα ενεργειών προώθησης και προβολής της καμπάνιας περιλαμβάνει **αφιερώματα, ρεπορτάζ και συνεντεύξεις** που θα ενημερώσουν με αμεσότερο τρόπο τα κοινά-στόχους για το περιεχόμενο, τη στόχευση και την πορεία της εκστρατείας.

- ❑ Η επιλογή και ο συνδυασμός των μέσων που θα φιλοξενήσουν αυτού του είδους την επικοινωνία θα γίνει με βάση τα κοινά – στόχους και σκοπό την προβολή:
  - Του **έργου που υλοποιεί** το Υπουργείο Παιδείας
  - Της **καμπάνιας** στην Ελλάδα
  - Του **εθελοντικού έργου** που έχει πραγματοποιηθεί από μεμονωμένα άτομα, ώστε να αγκαλιάσουν την προσπάθεια αυτή ακόμα περισσότερα άτομα.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ MEDIA PLAN

- Η στρατηγική σχεδιασμού του διαφημιστικού προγράμματος και η επιλογή μεταξύ των διαφόρων διαφημιστικών μέσων θα περιγράψει και θα εξηγεί τις αποφάσεις που αφορούν:
- Τους **στόχους των media**, με βάση των οποίων θα γίνει η καλύτερη δυνατή επιλογή των media που θα «φτάσουν» το κοινό που στοχεύει η καμπάνια. Σημαντική σε αυτό το σημείο είναι η περιγραφή του κοινού – στόχου (δημογραφικά χαρακτηριστικά, οικονομική κατάσταση, ψυχολογικά χαρακτηριστικά, γεωγραφική τοποθεσία, κλπ)
- Τα **είδη των media**: τηλεόραση, ραδιόφωνο, περιοδικά, εφημερίδες, direct mail, outdoor, internet κλπ. Κάθε μέσο έχει δυνατά και αδύνατα σημεία που μπορούν να αναδειχθούν ή να μειωθούν στο πλαίσιο της καμπάνιας.
- Την **επιλογή του μέσου** που θα συνοδεύεται από περιγραφή ως προς το πού θα χρησιμοποιηθεί. Για παράδειγμα, εάν η τηλεόραση είναι μια επιλογή, σε ποιες εκπομπές, σε ποια ζώνη κτλ. θα προβληθεί το σποτ.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ MEDIA PLAN (συν.)

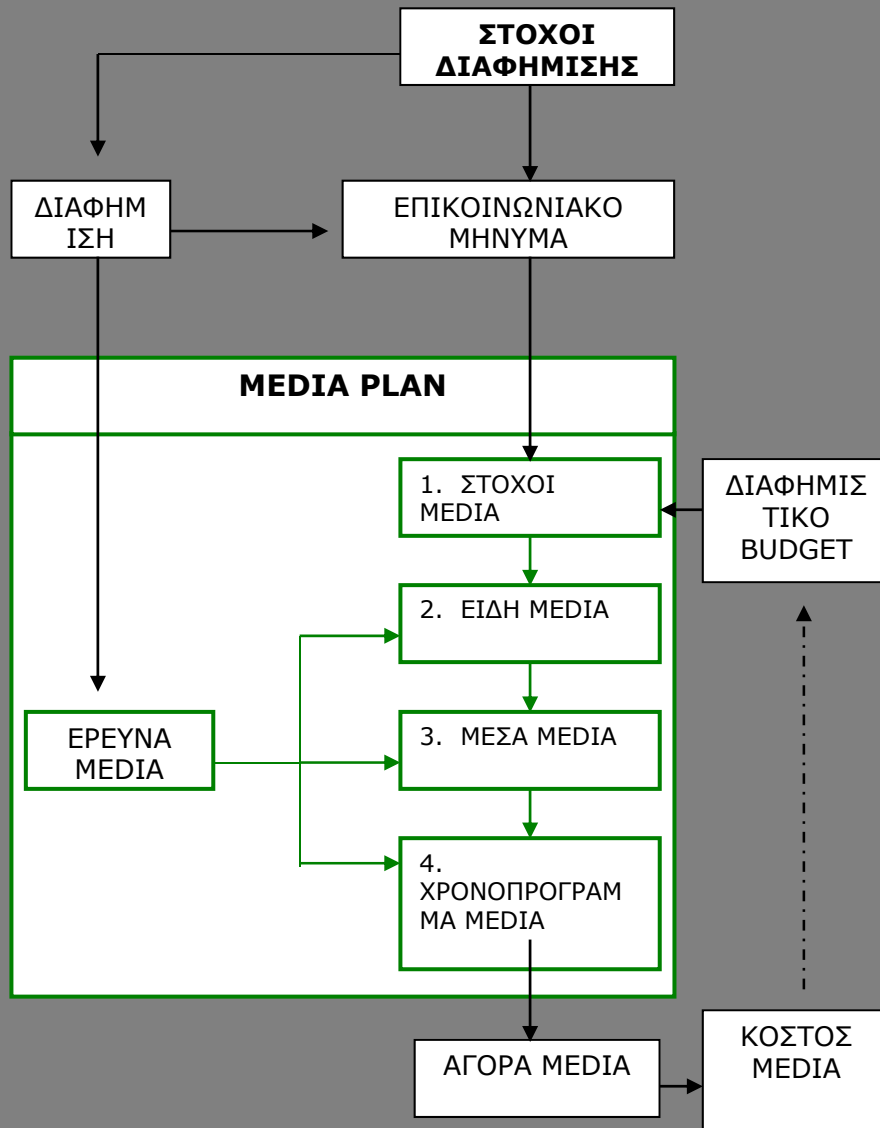
- Η επιλογή των μέσων θα γίνει με βάση κάποια χαρακτηριστικά του κοινού στο οποίο στοχεύουμε, καθώς και κάποιων στατιστικών στοιχείων όπως, τι είδους κοινό βλέπει συγκεκριμένες εκπομπές στην τηλεόραση, τι ακούει το κοινό που μας ενδιαφέρει στο ραδιόφωνο, τι περιοδικά/εφημερίδες διαβάζει κλπ.
- Το **χρονοδιάγραμμα** θα περιέχει πληροφορίες για το πότε και πώς θα πραγματοποιηθεί η διαφημιστική καμπάνια, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον το κόστος της κάθε κατηγορίας.
- Ο ακόλουθος πίνακας δίνει ένα παράδειγμα. Αναλυτικότερα, στο παράδειγμα την εβδομάδα που ξεκινά στις 15 Ιανουαρίου, αρχίζει η διαφήμιση στην τηλεόραση. Για το ίδιο αντικείμενο θα υπάρξει ολοσέλιδη (Ο/Λ), τετράχρωμη (4xP) καταχώρηση σε εφημερίδες, καθώς επίσης και καταχωρήσεις σε περιοδικά.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΙΑΝ.			ΦΕΒΡ.				ΜΑΡΤ.			ΚΟΣΤΟΣ (€)
1	8	15	5	12	19	26	1	8	15	
										6

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ # 1	1	8	15	5	12	19	26	1	8	15	ΚΟΣΤΟΣ (€)
Τηλεόραση (20")			←→								
Ραδιόφωνο (20")	←→										
Εφημερίδες (Ο/Σ 4ΧΡ)			←→								
Περιοδικά (3x34, 4ΧΡ)						←→					
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ											

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ MEDIA PLAN ΣΤΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Διαδίκτυο

Το διαδίκτυο θα αποτελέσει ένα από τα αμεσότερα σημεία ενημέρωσης του ελληνικού κοινού για την εκστρατεία και στις δύο επικοινωνιακές φάσεις.

Ιστοσελίδα

Η δημιουργία ιστοσελίδας θεωρείται απαραίτητη, καθώς θα αποτελεί ένα από τα πιο δυναμικά μέσα ενημέρωσης του κοινού για την εκστρατεία.

Η ιστοσελίδα θα στοχεύει:

- στην παροχή έγκυρης πληροφόρησης
- στην άμεση επικοινωνία με τα κοινά-στόχους
- στην εξασφάλιση συνεχούς αμφίδρομης επικοινωνίας, με τη δημιουργία ενός σταθερού διαύλου επικοινωνίας

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (συν.)

Αποτελεσματική Παρουσία της Ιστοσελίδας στο Διαδίκτυο

Καλαισθητη εμφάνιση

Το Διαδίκτυο είναι ένα οπτικό μέσο, όπου το εικαστικό μιας σελίδας ελκύει τους χρήστες και επηρεάζει την επισκεψιμότητα. Μια «ατυχής» εικαστική προσέγγιση της ιστοσελίδας είναι συχνά μια σίγουρη συνταγή αποτυχίας.

Εφαρμογή του κανόνα των 60 δευτερολέπτων

Ο μέσος επισκέπτης στο διαδίκτυο δίνει σε κάθε ιστοσελίδα το πολύ 60 δευτερόλεπτα από το χρόνο του. Συνεπώς, περιεχόμενο και εμφάνιση πρέπει να κρατήσουν τον επισκέπτη.

Εύκολη πλοήγηση

Οι εύκολες και σαφείς επιλογές πλοήγησης διευκολύνουν τον χρήστη στην αναζήτηση πληροφοριών για τους Ρομά και την εκστρατεία.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (συν.)

❑ Ποιοτικό περιεχόμενο

Ένα ισχυρό και σαφές μήνυμα που διευκολύνει τους επισκέπτες της ιστοσελίδας και τις σημαντικότερες μηχανές αναζήτησης, επιτρέπει την εύκολη εύρεση και ταξινόμησή του.

❑ Απαντήσεις σε σημαντικά ερωτήματα

Μέσα από την ιστοσελίδα θα πρέπει να απαντηθούν ερωτήματα σχετικά με τους Ρομά και την εκστρατεία, επηρεάζοντας ακόμα και τους πιο αρνητικούς επισκέπτες.

❑ Καλή σειρά κατάταξης στις μηχανές αναζήτησης

Η προώθηση της ιστοσελίδας θα οδηγήσει στην αύξηση της επισκεψιμότητάς της - και αυτό πρέπει να αντιμετωπιστεί **ως συνεχής διαδικασία**. Τα άρθρα, οι σύνδεσμοι (links), οι online διαφημίσεις, οι στρατηγικές μάρκετινγκ κλπ είναι όλα παραδείγματα αποτελεσματικών στρατηγικών προώθησης για την ιστοσελίδα.

1Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (συν.)

Η επιτυχία της ιστοσελίδας θα εξαρτηθεί από:

- τη διαρκή ενημέρωσή της
- την ανάρτηση ανανεωμένου πληροφοριακού υλικού
- τη διαφήμιση σε μηχανές αναζήτησης
- την αγορά σύνδεσης (link) με υψηλό Page Rank
- την ανταλλαγή άρθρων με άλλες ιστοσελίδες
- την καταχώρησή της σε καταλόγους
- την καταχώρησή της σε forum
- την καταχώρησή της σε blogs
- την ανταλλαγή συνδέσεων (link exchange) με άλλες ιστοσελίδες
- τη δημιουργία video που μπορούν να χρησιμοποιήσουν και άλλοι

<http://www.minedu.gov.gr/>

<http://www.ypes.gr>

<http://www.ypakp.gr/>

<http://www.yyka.gov.gr/>

<http://www.agiavarvara.gr/portal/page/portal/ab/socialtreatment/amea/forgypsies/gypsiecenter>

<http://www.oikokoinonia.gr/>

<http://3dim-diap-menem.org/>

<http://blogs.sch.gr/5dimmen/>

<http://www.romwomen.gr/>

<http://politikokafeneio.com/tsiganoi/tsigganoi.htm>

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ

Κοινωνική Δικτύωση

- Οι υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης (**social networks**) στοχεύουν στη δημιουργία on-line κοινοτήτων, όπου οι χρήστες θα δημοσιοποιούν και θα μοιράζονται πληροφορίες με άλλες ομάδες χρηστών, όπως π.χ. θέματα σχετικά με την εκπαίδευση των Ρομά, τις συνθήκες διαβίωσής τους, κ.ά. μέσα από το προσωπικό τους προφίλ, αλλά και υπό μορφή μηνυμάτων, φωτογραφιών, βίντεο, κ.ο.κ.
- Τα social media θα χρησιμοποιηθούν και ως **εργαλείο κινητοποίησης και ενημέρωσης** ειδικά της νεολαίας, καθώς η ηλεκτρονική κοινωνική δικτύωση και η σύναψη σχέσεων μέσα από εφαρμογές, όπως το Facebook, έχει τεράστια εξάπλωση στο διαδίκτυο και είναι ιδιαίτερα δημοφιλής τρόπος επικοινωνίας για τους νεαρούς χρήστες κάτω των 20 ετών (έρευνα του Πανεπιστημίου Αιγαίου).
- Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας «Digital Life» της TNS, οι Έλληνες κατέχουν την πέμπτη θέση της παγκόσμιας κατάταξης, καθώς διαθέτουν κατά μέσο όρο 198 «διαδικτυακούς» φίλους.

PostZinger™

facebook

RSSready

You Tube

Broadcast Yourself™

*clearspring

blip.tv

sprout

viddler

REVV3R

YAHOO! GROUPS

digg™

del.icio.us
social bookmarking

blogtalkradio™

tubemogul
empowering online video

Google™

AOL video

myspace.com
a place for friends

flickr™

StumbleUpon
Discover new sites

twitter

Howcast

Big Boards

collective intellect

MyBlogLog

LinkedIn

Technorati™

friendfeed

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (συν.)

Προβολή μέσω Διαδικτύου

Οι **ηλεκτρονικές καταχωρήσεις** αποτελούν την πιο συνηθισμένη μορφή προβολής στο διαδίκτυο. Οι καταχωρήσεις μπορούν να πάρουν διάφορες μορφές όπως:

- ❑ **Banner**, μικρές λωρίδες στην επικεφαλίδα ή στο υποσέλιδο της ιστοσελίδας που θα φιλοξενήσει το διαφημιστικό μήνυμα.
- ❑ **Κουμπιά**, ήτοι συνδέσμους της ιστοσελίδας με το διαφημιζόμενο site, με τη μορφή ενός μικρού κουμπιού ή μιας εικόνας.

Για την επιτυχία της προβολής στο διαδίκτυο, πρέπει να λάβουμε υπόψη μας τα ακόλουθα στάδια:

1. Καθορισμό του στόχου τον οποίο εξυπηρετεί η προβολή
2. Σχεδιασμό του μηνύματος, έτσι ώστε να προκαλέσει το ενδιαφέρον του χρήστη να επισκεφθεί την ιστοσελίδα
3. Επιλογή της ιστοσελίδας που θα φιλοξενήσει το μήνυμα
4. Παρακολούθηση του μηνύματος, αναβάθμιση και ανανέωσή ΤΟΥ

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΥΛΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Πρωθητικό υλικό και δώρα δημοσίων σχέσεων

Το πρωθητικό υλικό και τα δώρα δημοσίων σχέσεων είναι απαραίτητα για την κάλυψη του συνόλου των εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν.

Προτείνεται το υλικό αυτό να μην προέρχεται από κάποια εταιρία επιχειρηματικών δώρων, αλλά **από τους ίδιους τους Ρομά**, δίνοντας έναν προσωπικό τόνο στην εκστρατεία.

Προτείνεται η δημιουργία **δύο κατηγοριών** διαφημιστικών δώρων, από τις οποίες η πρώτη θα αφορά τους επίσημους καλεσμένους και η δεύτερη τους απλούς επισκέπτες.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΥΛΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ (συν...)

Προτάσεις δώρων

- Αντικείμενα καθημερινής χρήσης** κατασκευασμένα από Ρομά καλαθοποιούς
- Είδη πλεκτικής και κεντήματα** από γυναίκες Ρομά
- CD με παραδοσιακά τραγούδια** από τους Ρομά (π.χ. Δημοτικό Κέντρο για τον Πολιτισμό και τους Τσιγγάνους, Δήμος Αγίας Βαρβάρας)
- Λεύκωμα** με φωτογραφικό υλικό που απεικονίζει την τέχνη της καλαθοπλεκτικής
- Συλλογή έργων Ρομά ποίησης και λογοτεχνίας**

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΚΤΥΑ

Δημιουργία και αξιοποίηση δικτύων (WORD OF MOUTH)

- ❑ Η δημιουργία δικτύων είναι μία από τις σημαντικότερες προϋποθέσεις για την επιτυχή προώθηση της καμπάνιας.
- ❑ Η αποτελεσματική λειτουργία των δικτύων προϋποθέτει την ενεργοποίηση των άμεσα αλλά και έμμεσα ενδιαφερομένων για την καθιέρωση μόνιμων σχέσεων με τα κοινά – στόχους και τη δημιουργία ομάδων κοινού ενδιαφέροντος.
- ❑ Σημαντικό ρόλο στη δημιουργία δικτύων θα έχουν οι **εθελοντές**, καθώς και οι **διαμορφωτές κοινής γνώμης**.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΚΤΥΑ (συν...)

- ❑ Οι **εθελοντές** θεωρούν σημαντική τη βελτίωση της καθημερινότητας των Ρομά και, μέσα από τα δίκτυα, θα προβάλουν το έργο που έχει γίνει έως τώρα, προσελκύοντας νέους εθελοντές.
- ❑ Οι **διαμορφωτές κοινής γνώμης**, μέσα από τη δυνατότητα που έχουν να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό τους πολίτες, λόγω του κύρους και της θέσης που διαθέτουν, αναμένεται να αποτελέσουν το καλύτερο μέσο για την διαφήμιση της καμπάνιας.

Σε αυτό το πλαίσιο είναι σημαντική η χρήση των **social media**, η αναβάθμιση και συντήρηση της **ιστοσελίδας**, η σύνδεση με **επιλεγμένα portal**, αλλά και πιθανώς η δημιουργία **forum**, ώστε να δοθούν οι δυνατότητες επικοινωνίας μεταξύ ομάδων-στόχων.

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ – ΜΜΕ

Εκτός από τις παραπάνω ενέργειες προώθησης του Launch Event, προτείνονται **δράσεις δημοσιότητας σε όλα τα ΜΜΕ** πανελλαδικής εμβέλειας, όπως εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο και τηλεόραση. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί:

- στην επιλογή των ΜΜΕ που θα χρησιμοποιηθούν
- στην κατανομή του διαθέσιμου προϋπολογισμού στις επιμέρους κατηγορίες ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπα κ.ά.). Σημειώνεται πως ο σχεδιασμός θα πρέπει να βασίζεται σε αξιόπιστα στοιχεία θεαματικότητας-ακροαματικότητας και, όταν αυτά δεν υπάρχουν, σε μελέτες ανά κατηγορία κοινού.
- στον αριθμό και τη διάρκεια των μηνυμάτων που θα προβληθούν από τα ΜΜΕ ανά κατηγορία κοινού στο οποίο απευθύνεται
- στον αριθμό, το είδος και το μέγεθος καταχωρήσεων στον Τύπο (ημερήσιος και περιοδικός Τύπος)

1^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ MEDIA TRAINING

Media Training

- ❑ Στο πλαίσιο της καταπολέμησης των στερεοτύπων για τους Ρομά, προτείνεται η **εκπαίδευση των δημοσιογράφων** του εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και κοινωνικού ρεπορτάζ που θα τονίσει τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά των Ρομά και των παραδόσεών τους, προκειμένου να προσεγγίσουν αντικειμενικά τα ζητήματα των Ρομά, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις τους, αποφεύγοντας τα στερεότυπα.
- ❑ Η εκπαίδευση είναι επίσης ανοικτή στην ΤΑ, σε δημόσιους λειτουργούς, σε εκπαιδευτικούς, καθώς και σπουδαστές και φοιτητές από δημοσιογραφικές σχολές που φοιτούν σε ιδιωτικά ή δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα.

**2^Η ΦΑΣΗ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ**

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πιλοτικό πρόγραμμα ενημέρωσης

- ❑ Το πρόγραμμα αποτελεί τμήμα της καμπάνιας και έχει ως στόχο την **ενημέρωση του πληθυσμού**, αλλά και την **υποστήριξη των χαρακτηριστικών της ταυτότητας των Ρομά**. Το πιλοτικό πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε **2 χρονικές περιόδους**, διάρκειας 10 και 5 μηνών.
- ❑ Τα κοινά-στόχοι θα μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα και να **εκφράσουν τις απόψεις τους** μέσα:
  - ❑ από μια **σειρά εκδηλώσεων** που θα πραγματοποιηθούν με στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης αλλά και την κατάργηση των στερεοτύπων.
  - ❑ από τα **προγράμματα εθελοντισμού** που έχουν ως στόχο την ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ρομά.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η επικοινωνιακή στρατηγική στην πρώτη χρονική περίοδο:

- Θα έχει κυρίως **τοπικό χαρακτήρα** και θα επικεντρωθεί στις επιλεγμένες περιοχές
- Θα έχει **αμφίδρομο χαρακτήρα**, καθώς θα αντιλαμβάνεται τον πολίτη ως συμμετοχο στην ενημερωτική καμπάνια
- Θα αξιοποιήσει τη δυναμική της καμπάνιας

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Αθήνα – Άνω Λιόσια

Εκτός από τους εγκατεστημένους Ρομά, κατά καιρούς, στα ευρύτερα όρια του δήμου, κατέλυε σημαντικός αριθμός σκηνιτών. Το 1982 εγκαταστάθηκαν στο λεγόμενο "κάμπινγκ", το οποίο ποτέ δεν αποτέλεσε ούτε λειτούργησε ως πρότυπο κάμπινγκ. Η απαραίτητη υποδομή δεν εγκαταστάθηκε ποτέ και η περιοχή σύντομα μετατράπηκε σε γκέτο. Σήμερα περίπου 3.000 τσιγγάνοι αντιμετωπίζουν σοβαρά ζητήματα ποιότητας ζωής, ενσωμάτωσης και αρμονικής διαβίωσης.

ΣΤΟΧΟΙ:

- ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού
- προβολή της διαφορετικότητας

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΔΡΑΣΗ: Διαγωνισμός Φωτογραφίας

Διαγωνισμός με θέμα την **πολυπολιτισμικότητα στο σχολείο**, παράλληλα με έκθεση φωτογραφίας γνωστών φωτογράφων για τους Ρομά. Η ενέργεια αυτή έχει ως στόχο να αναδείξει την ομορφιά του **διαφορετικού στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας**. Το φωτογραφικό υλικό θα χρησιμοποιηθεί σε έντυπο υλικό, ενώ μπορεί να αποτελέσει το υλικό για ένα καλαίσθητο φωτογραφικό λεύκωμα.

Οι υποψήφιοι (μη Ρομά αλλά και Ρομά) μπορούν να συμμετέχουν με όσες φωτογραφίες, έγχρωμες ή ασπρόμαυρες, επιθυμούν. Όλες οι φωτογραφίες θα πρέπει να είναι τυπωμένες σε μέγεθος A4 ενώ τα αρχεία των φωτογραφιών θα πρέπει να αποσταλούν και σε ψηφιακή μορφή JPEG, με ανάλυση τουλάχιστον 300 dpi.

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

Ημερομηνία υποβολής φωτογραφιών – Διεύθυνση Αποστολής

Οι φωτογραφίες θα πρέπει να υποβληθούν ταχυδρομικά (ημερομηνία σφραγίδας ταχυδρομείου) σε διεύθυνση που θα υποδειχθεί. Οι συμμετέχοντες θα ενημερωθούν τηλεφωνικά για την ημερομηνία αξιολόγησης των φωτογραφιών και την απονομή των επάθλων.

Όλες οι φωτογραφίες θα αναρτηθούν στο διαδικτυακό τόπο του Δήμου Άνω Λιοσίων, όπου οι χρήστες θα έχουν τη δυνατότητα να ψηφίσουν.

Μετά τη λήξη του διαγωνισμού, επιλεγμένες φωτογραφίες θα εκτεθούν στην αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου Άνω Λιοσίων.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Ασπρόπυργος

Οι μαθητές φοιτούν σε Δημοτικά σχολεία που λειτουργούν αποκλειστικά με μαθητές Ρομά, όπως το 12ο Δημοτικό Σχολείο Ασπροπύργου. Παράλληλα, μη Ρομά παιδιά που ζουν πλησιέστερα στο 12ο Δημοτικό Σχολείο Ασπροπύργου φοιτούν στο 10ο Δημοτικό Σχολείο Ασπροπύργου, όπου δεν φοιτούν Ρομά.

ΣΤΟΧΟΙ:

- ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινότητας
- προώθηση των κοινών εκπαιδευτικών αναγκών μη Ρομά και Ρομά
- προβολή των δεξιοτήτων και ταλέντων των Ρομά

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ (συν.)

ΔΡΑΣΗ: Συναυλία

Συναυλία με τη συμμετοχή καλλιτεχνών από διάφορες ομάδες πληθυσμού, όπως Ρομά, μεταναστών, παλλινοστούντων και κατοίκων άλλων περιοχών. Στόχος της Συναυλίας, εκτός από την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σχετικά με τους Ρομά, είναι η **δημιουργία των προϋποθέσεων για να μπου οι βάσεις για μια γερή φιλία ανάμεσα στα παιδιά διαφορετικών εθνικών καταβολών.**

Τα έσοδα από τη συναυλία θα δοθούν για τη βελτίωση των συνθηκών στο σχολείο όπου φοιτούν μαθητές Ρομά.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: 3ο και 5ο δημοτικά σχολεία Μενεμένης Διαπολιτισμικά σχολεία, Θεσσαλονίκη

Εμείς θέλουμε ένα σχολείο για όλα τα παιδιά. Θέλουμε ένα σχολείο να τα μαθαίνουν τα παιδιά μας γράμματα, όπως και όλα τα άλλα παιδιά. Θέλουμε το σχολείο να δείχνει πιο πολλή προσοχή στα δικά μας τα παιδιά. Γιατί; Γιατί πολλές μανάδες δεν πήγαν ποτέ στο σχολείο και δεν μπορούν να τα βοηθήσουν στο σπίτι. Για να πάνε τα παιδιά λίγο πιο ψηλά από μας, να μπορέσουν να φτάσουν τα άλλα τα Ελληνόπουλα».

(Άννα Μάγκα και Κατερίνα Μπεμπέ, Πρόεδρος και Γραμματέας του Συλλόγου Γυναικών Τσιγγάνων του Δενδροποτάμου αντίστοιχα)

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν...)

Σήμερα διαμένουν στο Δενδροπόταμο περίπου 3000 κάτοικοι, από τους οποίους οι 2500 είναι τσιγγάνοι (Αναλυτική Έκθεση Δ. Μενεμένης, 2001). Προβλήματα όπως η ανεργία κι η ανέχεια, η έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών απασχολούν τους κατοίκους, κάνοντας ζωτική την ανάγκη για περισσότερες κι ουσιαστικές δράσεις κοινωνικής πρόνοιας κι εκπαίδευσης.

Το Σχολείο του συνοικισμού κτίστηκε γύρω στο 1972-73. Σ' αυτό συστεγάζονται το 3ο και το 5ο Δημοτικά Σχολεία. Δίπλα ακριβώς βρίσκονται το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Στο 3ο Διαπολιτισμικό Δημοτικό Σχολείο Μενεμένης φοιτούν σήμερα 265 μαθητές, από τους οποίους το 87% είναι τσιγγάνοι.

ΣΤΟΧΟΙ:

- ευαισθητοποίηση τοπικών αρχών
- ανάπτυξη δημιουργικότητας και δεξιοτήτων
- ενίσχυση αισθήματος του «ανήκειν» στο χώρο

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΔΡΑΣΗ: Διαγωνισμός graffiti

Στο διαγωνισμό θα λάβουν μέρος νέοι που θέλουν να ομορφύνουν με το εικαστικό τους ταλέντο και τις καλλιτεχνικές τους ανησυχίες γκρίζα σημεία των υποβαθμισμένων περιοχών όπου ζουν οι Ρομά. Σε αυτή την ιδιαίτερη μορφή τέχνης δραστηριοποιούνται καλλιτέχνες με πηγαίο ταλέντο, που έχουν τη διάθεση και την ικανότητα να αναβαθμίσουν ένα χώρο. Στόχος είναι να δώσουμε στους νέους την ευκαιρία **να εκφραστούν μέσα από την τέχνη και να περάσουν μηνύματα**, καθώς το γκράφιτι είναι μια μορφή τέχνης που τραβάει την προσοχή όλων μας.

Θέμα του διαγωνισμού είναι το: «Ομορφαίνω την πόλη μου».

Οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες των 5 ατόμων. Θα τους δοθούν συγκεκριμένα στοιχεία για τους τοίχους που θα βαφτούν, καθώς και τα απαραίτητα σπρέι.

Μια επιτροπή θα συνεδριάσει καταλήγοντας στην τελική επιλογή των ομάδων. Το αποτέλεσμα της δουλειάς τους θα φωτογραφηθεί και θα παρουσιαστεί σε τοπικά και πανελλήνια μέσα ενημέρωσης.

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Εργοχώρι, Βέροια

Με πρόσφατη παρέμβαση του Υπουργείου Παιδείας (2010) ματαιώθηκε η λειτουργία σχολείου-γκέτο για τα παιδιά Ρομά του Εργοχωρίου. Τα παιδιά Ρομά θα φοιτούν σε κανονικά σχολεία, από κοινού με τα άλλα παιδιά. Πρόκειται για μια **πρόσφατη επιτυχία του Υπουργείου**, που είναι χρήσιμο να αναδειχθεί ευρύτερα.

Για την ένταξη των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα είναι πολύ χρήσιμη η προεργασία που έχει γίνει ήδη από τη δημοτική αρχή και τους τοπικούς εκπαιδευτικούς παράγοντες σχετικά με την καταγραφή των παιδιών, την έκδοση πιστοποιητικών γέννησης, τον εμβολιασμό και τις απαιτούμενες ιατρικές εξετάσεις.

ΣΤΟΧΟΙ:

- Σύσφιξη σχέσεων στο σχολείο και εκτός
- Ενίσχυση αριθμού μαθητών Ρομά
- Μείωση ποσοστών διαρροής

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΔΡΑΣΗ: Μαθητικός διαγωνισμός

Διοργάνωση Μαθητικού Διαγωνισμού Δημιουργίας με θέμα «**Το νέο μου σχολείο**».

Στο Διαγωνισμό καλούνται να συμμετάσχουν:

- μαθητές και μαθήτριες της **Α/Θμιας Εκπαίδευσης**, ειδικότερα της Ε΄ και ΣΤ΄ Τάξης Δημοτικού, με έργα ζωγραφικής
- μαθητές της **Γ΄ Τάξης Γυμνασίου**, με εκθέσεις ή άλλα κείμενα
- μαθητές της **Α΄ Τάξης Λυκείου**, με φωτογραφίες ή βίντεο

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

Γενικοί όροι διαγωνισμού ζωγραφικής

Τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους για το νέο, μικτό τους σχολείο, ζωγραφίζοντας ατομικά, με όποιο υλικό επιθυμούν, σε χαρτί διαστάσεων 8,5x 14. Τα παιδιά καλούνται να σημειώσουν το όνομά τους, την τάξη, το σχολείο και την ημερομηνία στην πίσω πλευρά της ζωγραφιάς τους.

Γενικοί όροι διαγωνισμού έκθεσης

Κάθε μαθητής μπορεί να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του για το νέο του σχολείο γράφοντας μια έκθεση ή άλλο κείμενο έκφρασης, σε μία σελίδα το λιγότερο. Στην αρχή του κειμένου, κάθε μαθητής καλείται να σημειώσει το όνομά του, την τάξη, το σχολείο και την ημερομηνία.

Γενικοί όροι διαγωνισμού φωτογραφίας & βίντεο

Οι μαθητές καλούνται να τραβήξουν μια ομάδα 5 φωτογραφιών ή ένα βίντεο περίπου 3' που να παρουσιάζει με αυθεντικό και βιωματικό τρόπο το νέο σχολείο και τις σχέσεις που αναπτύσσονται σε αυτό.

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

- ❑ Ο εκπαιδευτικός κάθε τάξης θα επιλέξει το καλύτερο δείγμα κάθε διαγωνισμού και στη συνέχεια θα το προωθήσει στην αρμόδια επιτροπή, η οποία θα απαρτίζεται από το διευθυντή του σχολείου, το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης.
- ❑ Το καλύτερο έργο κάθε διαγωνισμού θα βραβευτεί με σχετικό δώρο. Στη συνέχεια, θα βραβευτεί η καλύτερη έκθεση από κάθε τάξη, με βάση την εκτίμηση της επιτροπής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Λαμία

Στις αρχές της φετινής σχολικής χρονιάς, στο 5ο Δημοτικό Λαμίας, οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων αντέδρασαν έντονα στη δημιουργία τάξεων υποδοχής μαθητών Ρομά, μη στέλνοντας τα παιδιά τους στο σχολείο. Στη συνέχεια, οι αντιδράσεις κάμφθηκαν και τα παιδιά δεν... μπήκαν ποτέ σε σχολική αίθουσα! Στη Λαμία, οι τάξεις υποδοχής δεν έχουν ακόμη στελεχωθεί με εκπαιδευτικούς.

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ενίσχυση σχέσεων Ρομά-μη Ρομά εκτός του σχολείου
- Ένταξη Ρομά στην εκπαιδευτική διαδικασία από νεαρή ηλικία
- Προβολή του δικαιώματος στην εκπαίδευση για όλους

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΔΡΑΣΗ: Γιορτή Αθλητισμού

Διοργάνωση διήμερου αθλητικών δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή παιδιών διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, που θα έχει ως στόχο τη δημιουργία ισχυρών δεσμών ανάμεσα στην κοινωνικά αποκλεισμένη ομάδα και των κατοίκων.

Αθλητικές Δραστηριότητες ανά ηλικιακή ομάδα

1. 4 – 6 ετών

Στην ηλικία αυτή, τα παιδιά ξέρουν τις βασικές δεξιότητες, όπως πετώ, πιάνω, τρέχω, πηδώ, κουτσό και σχοινάκι.

- Σχοινάκι
- Κουτσό
- Φρίσμπυ

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

2. 7 – 10 ετών

Τα παιδιά κατέχουν τις βασικές δεξιότητες, ενώ τα περισσότερα έχουν καλύτερη μνήμη και δεξιότητες λήψης αποφάσεων έτσι ώστε να κατανοήσουν τις στρατηγικές κάποιων απλών μορφών ομαδικών παιχνιδιών.

- Ποδήλατο
- Ποδόσφαιρο
- Πινγκ πονγκ
- Χορός
- Ενόργανη γυμναστική

3. 10 ετών και άνω

Τα παιδιά ηλικίας άνω των 10 έχουν αναπτύξει επαρκώς τις δεξιότητές τους ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε πολύπλοκες δραστηριότητες και οργανωμένα αθλήματα.

- Τρέξιμο
- Ποδήλατο
- Κολύμβηση

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

□ Τελετή λήξης

Μετά τη λήξη των αγώνων θα πραγματοποιηθεί ανοιχτή τελετής λήξης – γιορτή με τη συμμετοχή εθελοντών καλλιτεχνών και συγκροτημάτων.

□ Απονομή Επάθλων

Η απονομή των επάθλων θα πραγματοποιηθεί στην τελετή λήξης μετά τους αγώνες, όπου θα δοθούν:

- **έπαθλα:**
ανά κατηγορία συμμετοχής (φύλο, ηλικιακή κατηγορία)
- **έπαινοι:**
πολυπληθέστερης ομάδας σχολείου

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Τρίκαλα

Ένα καλό παράδειγμα ομαλής ένταξης των Ρομά στην κοινωνία δίνεται από τον Δήμο Τρικάλων, όπου ζουν πάνω από 200 οικογένειες τσιγγάνων ελληνικής καταγωγής. Αρχικά, τα τσαντίρια αντικαταστάθηκαν από λυόμενα κοντέινερ που διέθεταν και τουαλέτα, στη συνέχεια διαμορφώθηκαν προσωρινοί οικισμοί με δίκτυο ύδρευσης και αποχέτευσης. Στο διάστημα 2004 – 2009 τριακόσια στεγαστικά δάνεια δόθηκαν σε Ρομά της περιοχής. Το θετικό πλαίσιο επιτρέπει το άνοιγμα σε μικρότερες ηλικίες.

ΣΤΟΧΟΙ:

- Ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά στην προσχολική αγωγή
- Σταδιακή σύνδεση παιδιών με το σχολείο
- Ένταξη Ρομά στην εκπαιδευτική διαδικασία από νεαρή ηλικία

2Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (συν.)

ΔΡΑΣΗ: Το παζλ της πόλης

Συμπλήρωση ενός μεγάλου παζλ σε υπαίθριο χώρο (π.χ. προαύλιο δημοτικού νηπιαγωγείου) με τη συμμετοχή μαθητών του νηπιαγωγείου και μικρών Ρομά αντίστοιχης ηλικίας που δεν φοιτούν στο νηπιαγωγείο. Το θέμα του παζλ μπορεί να προέρχεται από φωτογραφία σχετική με τους Ρομά και την πραγματικότητά τους.

Η συμμετοχή στη συμπλήρωση του μεγάλου παζλ θα αποτελέσει το κέντρο μιας μεγάλης γιορτής για όλα τα παιδιά. Λόγω της νεαρής ηλικίας των παιδιών, είναι αναγκαία η συμμετοχή των γονέων.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η επικοινωνιακή στρατηγική στη δεύτερη χρονική περίοδο:

- Θα έχει **εθνικό χαρακτήρα**
- Θα αξιοποιήσει την **εμπειρία των τοπικών δράσεων** που προηγήθηκαν
- Θα αξιοποιήσει περαιτέρω τη **δυναμική της καμπάνιας**
- Θα καταλήξει σε **έκθεση πεπραγμένων** για το σύνολο των πιλοτικών δράσεων, ώστε να διευκολυνθούν τοπικές παρεμβάσεις

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

□ Πρόγραμμα Εθελοντισμού

Το Πρόγραμμα Εθελοντισμού «η πολυπολιτισμική μου πόλη» έχει ως κύριο στόχο τη δημιουργία ενός δικτύου πληροφόρησης που θα συμβάλει στην ενημέρωση για τα δικαιώματα και της υποχρεώσεις των Ρομά στο ευρύ κοινό. Παράλληλα θα ενισχύσει τις προσπάθειες για την ομαλή ένταξη των Ρομά στην κοινωνία. Σημειώνεται ότι άτυπα το πρόγραμμα θα έχει ξεκινήσει ήδη από την πρώτη φάση, μέσα από την προσέλκυση εθελοντών.

Σχεδιασμός του Προγράμματος Εθελοντισμού

Η δημιουργία και ο σχεδιασμός του προγράμματος εθελοντισμού είναι

μια διαδικασία που θα καλύψει ένα ευρύ φάσμα διοικητικών λειτουργιών, όπως:

- αξιολόγηση των θέσεων δραστηριότητας
- προσέλκυση, επιλογή και εκπαίδευση
- ανάπτυξη σχέσεων εθελοντών και υπευθύνων περιπτώσεων
- διαδικασία αναγνώρισης για το έργο που συνέφεραν οι εθελοντές στο πρόγραμμα.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (συν...)

Αξιολόγηση Θέσεων Δραστηριότητας Εθελοντών

Αυτό το στάδιο περιλαμβάνει το σχεδιασμό συγκεκριμένων θέσεων δραστηριότητας των εθελοντών. με βάση τα παρακάτω ερωτήματα:

- Ποια είναι τα **χαρακτηριστικά**, οι **απαιτήσεις** και οι **ανάγκες** του προγράμματος εθελοντισμού;
- Τι **δεξιότητες και ικανότητες** θα πρέπει να διαθέτουν οι εθελοντές για να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο σκοπό του προγράμματος;
- Πώς **συνδέονται** οι θέσεις δραστηριότητας των εθελοντών μεταξύ τους και πως **εναρμονίζονται** με το σκοπό του προγράμματος?

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (συν...)

Επιπλέον:

- Ο εθελοντής πρέπει να μπορεί να αισθάνεται ένα **βαθμό ευθύνης** για τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται.
- Ο εθελοντής πρέπει να νιώθει πως έχει κάποιο **λόγο και έλεγχο** πάνω στην εργασία που θα αναλάβει.
- Η εργασία θα είναι **μερικής απασχόλησης**, στην οποία ο εθελοντής θα μπορεί να προσφέρει λίγες ώρες την εβδομάδα.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (συν...)

Οφέλη

Για όλους τους συμμετέχοντες σε τέτοιου είδους συλλογικές ενέργειες, ο εθελοντισμός είναι μια έκφραση υποστήριξης που:

- Δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να **εκφραστούν** μέσω της προσφοράς τους στην κοινωνία
- Ενδυναμώνει** τον κοινωνικό χαρακτήρα της προσπάθειας
- Προσφέρει** σημαντικά στην κοινότητα και στη γενική επιτυχία της καμπάνιας
- Ενθαρρύνει τη **συλλογική συμμετοχή** των πολιτών και την ομαλή ένταξη των Ρομά
- Αναπτύσσει **σχέσεις εμπιστοσύνης** μεταξύ των ομάδων πληθυσμού

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για τις ανάγκες
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ STREET ACTION – ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

Περίπτερο

- Η δημιουργία περιπτέρου είναι αναγκαία για τη **διακίνηση** του ενημερωτικού υλικού και την **υλοποίηση** των πιλοτικών δράσεων.
- Το περίπτερο, μια ελαφριά κατασκευή από φυσικά υλικά υψηλής ποιότητας, θα αξιοποιεί τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα. Ταυτόχρονα θα εξασφαλίζει τη δυνατότητα **εύκολης και άνετης ροής των επισκεπτών**, αλλά και **καλές συνθήκες εργασίας για τους εθελοντές** στο χώρο του.
- Το περίπτερο θα διακοσμείται με φωτογραφίες μεγάλου μεγέθους που θα απεικονίζουν επιλεγμένες δράσεις και πρωτοβουλίες που έχουν υλοποιηθεί για τους Ρομά.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ STREET ACTION – ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ (συν.)

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Για την αρτιότερη λειτουργία του περιπτέρου και την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των επισκεπτών, είναι αναγκαία η χρήση του κατάλληλου **οπτικοακουστικού εξοπλισμού**, μέσω του οποίου θα προβληθούν δυναμικά τα μηνύματα της καμπάνιας.

A. ΟΘΟΝΗ PLASMA

Για την προβολή των μηνυμάτων της εκστρατείας DOSTA, προτείνουμε την ενοικίαση μεγάλης οθόνης plasma, που θα αναπαράγει το τηλεοπτικό σποτ καθώς και αποσπάσματα από ντοκιμαντέρ σχετικά με τους Ρομά.

B. ΗΧΗΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Για την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων προβολής, είναι απαραίτητη η ύπαρξη σύγχρονης ηχητικής εγκατάστασης.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗ

Αδελφοποίηση

- ❑ Η αδελφοποίηση αποτελεί συνήθη μορφή **ευρωπαϊκής συνεργασίας**, με χιλιάδες πόλεις, χωριά και σχολεία να δηλώνουν με υπερηφάνεια, όταν εισέρχεται κάποιος στο έδαφός τους, με ποιες κοινότητες-εταίρους έχουν αδελφοποιηθεί.
- ❑ Σημαντική είναι η **διπλή δέσμευση** που απαιτείται για να είναι επιτυχημένες οι αδελφοποιήσεις: των τοπικών αρχών, αλλά και των πολιτών.
- ❑ Προτείνεται η αδελφοποίηση με άλλες κοινότητες ή δήμους, καθώς και σχολεία όπου **η πλειοψηφία των Ρομά παραμένει περιθωριοποιημένη και κοινωνικά αποκλεισμένη**. Μια επιτυχημένη συνεργασία αδελφοποίησης θα προσφέρει πολλά οφέλη στις κοινότητες, δήμους και στα σχολεία, καθώς θα αποτελέσει μια ευκαιρία για από κοινού αντιμετώπιση των προβλημάτων, ανταλλαγή απόψεων και κατανόηση διαφορετικών αντιλήψεων που αφορούν τους Ρομά και την εκπαίδευση.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗ (συν...)

Για μια επιτυχημένη αδελφοποίηση πρέπει να λάβουμε υπόψη μας τα ακόλουθα:

- Τον εντοπισμό του **ιδανικού εταίρου**
- Τη **συμμετοχή** των πολιτών και ολόκληρης της κοινότητας
- Τον καθορισμό **κοινών-στόχων**, τι θα πετύχουμε από την ενέργεια αυτή
- Τη δημιουργία **υποστηρικτικής δομής**
- Τη **συνεργασία με σχολεία και νέους**, καθώς οι δράσεις αυτές εμπλέκουν συνήθως μεγάλο αριθμό πολιτών: τους γονείς, τους δασκάλους, μαθητικούς συλλόγους κ.λπ.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

- Προτείνεται η διοργάνωση εκδηλώσεων σε όλη την Ελλάδα με αφορμή Παγκόσμιες Ημέρες που συνδέονται άμεσα ή μη με τους Ρομά, όπως:
  - 8 Απριλίου, Ημέρα των Ρομά
  - 8 Μαρτίου, Ημέρα της Γυναίκας
  - 23 Απριλίου - 1 Μαΐου, Γιορτή της Άνοιξης (Εντερλέζι)
  - Ημέρα της Μητέρας, κινητή γιορτή
  - Ημέρα του Παιδιού, κινητή γιορτή
  - 3 Αυγούστου, Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος των Ρομά
  - 17 Οκτωβρίου, Ημέρα κατά τη Φτώχεια

- Προκειμένου να ενισχυθούν τα αποτελέσματα της επικοινωνίας, προτείνεται οι εκδηλώσεις να πραγματοποιηθούν με βάση επιλεγμένες ενέργειες προβολής του έργου, όπως αρθρογραφία, ή πιλοτικές δράσεις εκδηλώσεις που θα λάβουν μέρος στη δεύτερη φάση του προγράμματος.

2^Η ΦΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

□ Σύνταξη Απολογιστικής Έκθεσης

Σκοπός του απολογισμού είναι η συνοπτική παρουσίαση του έργου που υλοποιήθηκε, ώστε να συμβάλει στην αξιολόγησή του και στη χάραξη των κατευθύνσεων και τη διαμόρφωση προτάσεων για τη μελλοντική βελτίωσή του. Η έκθεση θα:

- Αποσταλεί στα κοινά – στόχους
- Αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, στην ιστοσελίδα που θα δημιουργηθεί στο πλαίσιο του έργου, καθώς και σε ιστοσελίδες που συνδέονται με την τελευταία.

□ Τεχνικές Προδιαγραφές

Είδος:	Έκθεση
Διαστάσεις:	A4
Σελίδες:	±50
Εκτύπωση:	4χρωμη εξωτερικό, 2χρωμη εσωτερικό
Χαρτί:	Velvet 250 gr. (εξωτερικό), Velvet 150 gr. (εσωτερικό)
Βιβλιοδεσία:	Κλωστοραφή
Επεξεργασίες:	Πλαστικοποίηση Εξωφύλλου
Τιράζ:	500

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Logos Associates Ε.Π.Ε.
Εταιρία Ολοκληρωμένων Εφαρμογών Λόγου

Ηρακλείτου 3

106 73 Αθήνα

Τηλ.: 210 72 31 440

Fax: 210 72 31 442

Web: www.logosgroup.gr

E-mail: akosmo@logosgroup.gr

LOGOS **ASSOCIATES**